

1. Inledning

”Jag förstår inte vad sådana hästar ska göra här” var en kommentar som en nära vän till mig fick höra då hon och hennes Svenska varmblodiga travare kom fram till platsen där en dressyrtävling skulle äga rum. Kommentaren kom från en tjej som red sitt Svenska halvblod, som hon noga berättar för alla har kostat sextio tusen kronor. Det hela slutade med att min vän kom på en fjärde plats i tävlingen och tjejen som uttalat kommentaren kom utanför placering. En annan vän till mig som har en ridtravare (Svensk varmblodig travare) har också mer än en gång fått utstå kommentarer för hennes val av hästras. Mer än en gång när hon har svarat vad för sorts hästras hon äger har hon möts av anmärkningen ”Jaså, du har en travare, då rider du ju egentligen inte”. Självt äger jag ett Engelskt fullblod och har inte råkat ut för sådana kommentarer då denna hästras är mer accepterad som ridhäst än den Svenska varmblodiga travaren är, som är framavlade för att trava på travbanorna.

”Mitt trän (huvudlag till hästen som används vid ridning) kostade tretton hundra det är ett Passier trän” ”Mitt Horsewear täcke har gått i sönder, det kostade två tusen” är ytterligare uttalande som mött mig i stallet. Jag har fått en förförståelse under åren som hästtjej, att det är viktigt i hästvärlden att ha dyra och fina märken på utrustningen till sig själv och sin häst och att det gärna berättas ifall det finns dyr utrustning i ens ägor. ”Mitt täcke till hästen har gått sönder vad tråkigt”, enligt min förförståelse så berättas det gärna mer än en gång om en individ har köpt något kostsamt medan om utrustningen köpts billigt och utan något finare märke så tas detta inte upp och berättas gärna inte heller om någon frågar. Det är något som kan variera från olika stall hur viktigt det är vilken utrustning som innehas och hästras som ägs, enligt min förförståelse verkar det som det förekommer oftare i större stall med fler individer än i mindre stall med färre individer. En anledning till detta fenomen kan vara enligt mig att konkurrensen är högre i större stall och på så vis måste de olika individerna hävda sig mer för att få uppmärksamhet. Den slutsatsen drar jag efter självupplevda händelser efter att ha haft hästen inhyrd i större och mindre stall. Är det så att individen mäter sig själv med andra individer i stallet genom sin utrustning och värdet av sin häst? Byggs individens habitus upp runt omkring det? Genom att funderat på detta så uppkom idén vid en diskussion med handledare att skriva en c-uppsats som just detta fenomen.

Vid utförandet av c-uppsatsen kommer jag att ta min förförståelse i beaktning. Det är lätt att via förförståelsen övertolka informationen som fås vid datainsamlingen och det gäller även vid analyseringen av empirin. Att övertolka empirin innebär att jag tolkar den information som sker eller sägs utifrån min förförståelse. Det finns en risk för att jag väljer att se det jag vill se och inte det som egentligen sker. Det föreligger också en risk för att jag undertolkar empirin. Att undertolka empirin innebär att jag inte uppmärksammar information som är självklar för mig men som egentligen innehåller viktig information för uppsatsen. Vid utförandet av mina observationer och intervjuer var det viktigt att jag tog ett steg tillbaka och intog en forskarroll och var välmedveten om förförståelsen. Förförståelsen är inte enbart något negativt då jag besitter kunskap om området som studerats, och möjligen på grund av detta har lättare att ta till mig det som sägs och görs i stallet, och kan förstå de olika begreppen som finns.

2. Problemformulering och syfte

Varje dag vistas många individer i stallet, ca 500 000 utövar ridsporten aktivt och av dem är cirka 85 procent flickor/kvinnor. Svenska ridsportförbundet har sett att det blir allt populärare att ha en egen häst, antingen att ha den hemma eller uppstallad (www.ridsport.se). I stallet vistas, ägare, medryttare, föräldrar och även vänner till någon i stallet och alla ska de samsas på ett begränsat utrymme. Stallet är en social arena där individer vistas och möts och interagerar med varandra.

Syftet med uppsatsen är att fördjupa förståelsen för hur individer konstruerar och

vidmakthåller habitus i interaktionen med andra individer. Fokus riktas mot stallet som social arena och mötesplats. Frågeställningen som är kopplad till syftet är:
Hur individen i interaktionen med andra individer i stallmiljön konstruerar och vidmakthåller sitt habitus?

3. Disposition

I det första avsnittet introduceras en bakgrund för läsaren. I bakgrunden presenteras först fakta om ridsporten i Sverige därefter en presentation om olika ridsportsgrenar som följs av en kort beskrivning av de fyra vanligaste hästraserna. I nästkommande avsnitt föreställas tidigare forskning av Nina Nikku som är forskare vid Linköpings universitet. Hennes artikel heter *stallkulturen som arena för flickors identitetsskapande*. Efter detta får läsare ta del av metoden som använts för uppsatsen och tillvägagångssättet. Detta följs av ett teori avsnitt, där Bourdieus fyra olika kapital, symboliskt kapital, ekonomiskt kapital, kulturellt kapital och det sociala kapitalet beskrivs. Habitus är också ett begrepp som kommer att introduceras närmare i avsnittet. Resultatet skildras i näst följande avsnitt, ett resultat från de två gjorda observationerna och de tre intervjuerna. Därefter får läsaren ta del av en analys av resultatet utifrån Bourdieus fyra kapital och begreppet habitus. Slutligen presenteras en diskussion över uppsatsen där även slutsatser tas upp och nya förslag till fortsatt forskning inom ämnet.

4. Bakgrund

I detta avsnitt kommer jag att ta upp bakgrundsfakta om ridsporten i Sverige.

4.1 Ridsporten i Sverige

En miljon svenskar kommer i kontakt med hästar på ett eller annat sätt, ungefär 500 000 svenskar rider regelbundet för motion, rekreation och tävling. Det finns nästan 200 000 människor som är medlemmar i någon av Svenska ridsportsförbundets 980 medlemsklubbar. Ridsporten är Sveriges näst största ungdomsidrott, det är bara fotbollen som är större. År 2003 gjordes drygt 250 000 tävlingsstarter inom ridsporten. Den största grenen var hoppning som hade drygt 78 % av tävlingsstarterna, dressyren hade 19 %, fälttävlan 2 % och övriga grenar 1 %. Till övriga grenar räknas körning, voltige, distansritt och ponnygalopp (www.ridsport.se). Det finns preliminärt 271 000 hästar och hästhållare i Sverige enligt en undersökning som gjorts av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Jordbruksverket. Sverige anses vara ett hästtätt land och hästen har stor betydelse för sport och fritid men även för näringsverksamhet som för lantbruk, turism och miljö (www.jordbruksverket.se). Ridsporten är speciell då män/killar och kvinnor/flickor tävlar mot varandra inom alla grenar utom voltige, på samma villkor. Den svenska hästsektorn skapar sysselsättning som motsvarar cirka 10 000 heltids- och 30 000 deltidsarbeten. Hästarna är den femte största inkomst källan för de svenska bönderna och gör att landskapen förblir öppna (www.ridsport.se).

4.2 Grenar inom ridsporten

Jag har valt att ta med förklaringar för de olika ridsportsgrenarna då det inte är självklart vad de innebär för människor som inte besitter hästkunskap. Uppkomsten till tanken till att ta med förklaringarna och att inte alla har kunskap om vad de olika grenarna innebär, var när jag en gång fick förfrågan vad jag gjorde med min häst. Svaret på frågan blev dressyr, då fick jag definitionen av dressyr enligt följande, "är det när man rider runt runt i en fyrkant". Tyckte det var en rolig definition men ganska missdömande då dressyr är så mycket mer än att bara rida runt i en fyrkant. Förklaringar av de olika ridsportsgrenarna är av betydelse för att förstå interaktionen mellan människorna i stallkulturen. Så här nedan kommer förklaringarna till de vanligaste ridsportsgrenarna.

4.2.1 Dressyr

Dressyr är grunden till all ridning och är mer eller mindre ett måste för att kunna rida andra grenar. I dressyr handlar det om att få hästen lydig för ryttarens hjälper (signaler), det är något som behövs i alla grenar. Dressyren hjälper också hästen att bygga upp muskler och gymnastisera och bli smidig. Det kan nästan sägas att dressyr är konst och inte bara en sport. Häst och ryttare ska ha ett samspel så att ryttarens hjälper helst inte syns, det ska se lätt ut när ett ekipage utför rörelserna. Det ska även kännas lätt för ryttare och häst att utföra de olika rörelserna, vägen dit är lång och kräver mycket träning och det gäller att häst och ryttare är i balans i alla moment. I de olika momenten ska hästen vara lösgjord och trampa under sig med eftergift i nacken (www.aftonbladet.se). I dressyrtävlingar rids olika förbestämda program där domaren tittar på ryttarens sits och inverkan och på hästens elasticitet i rörelserna, lydnad, spänst och framåtbjudning och på detta sätts poäng från noll till tio. Rids fel väg eller om maxtid överskrids får ekipaget poängavdrag (www.ridsport.se).

4.2.2 Hoppning

Hoppning är den gren som är störst inom ridsporten i Sverige. Målet med hoppning i tävling är att hoppa en hel bana felfritt. I hoppning hoppas en bana av numrerade hinder och det gäller att klara alla hindren utan fel och vid en tidshoppning gäller det att rida på snabbaste tiden (www.aftonbladet.se). Vid varje fel som görs fås felpoäng, om ekipaget river ett hinder eller trampar i en vattengrav fås fyra fel likaså vid första olydnad (hästen stannar framför hindret eller springer förbi). Beroende på vilken klass som rids så krävs det två till tre olydnader tills ekipaget blir uteslutet (www.ridsport.se). För att kunna rida hoppning så krävs att grunderna i dressyr finns hos både häst och ryttare. Hästar är av naturen goda hoppare och de flesta tycker det är väldigt kul att hoppa. Trots att hästen är en god hoppare så krävs grunderna i dressyr då det är viktigt att hästen är lydig och smidig och lyssnar på ryttare, så att den går snabbt att vända och håller tempot som är begärt (www.aftonbladet.se).

4.2.3 Fälttävlan

Fälttävlan består av tre olika sorters grenar, banhoppning, dressyr och uthållighetsprov med terrängridning. Fälttävlan är till för tuffa hästar och ryttare, hästen måste lita fullt ut på sin ryttare. För att kunna tävla i fälttävlan krävs det att hästen har god kondition och en vägvinnande galopp (www.aftonbladet.se). Dressyrprovet finns med för att visa att hästen är lösgjord, lydig, lugn och positiv. Uthållighetsprovet testar hästens snabbhet, uthållighet och mod på de fasta terränghindrena. I hoppningsprovet som ligger efter uthållighetsprovet ska hästen visa att fortfarande viljan och energin finns kvar (www.ridsport.se).

4.2.4 Voltige

Voltige är en typ av gymnastik på hästryggen som härstammar från de antika spelen i Grekland och Rom (www.aftonbladet.se). En linförare har hästen i lina galopperandes runt sig på en volt, så kallat longering medan ett antal individer utför gymnastiska rörelser på hästens rygg. Det finns sju obligatoriska övningar som ska utföras i en bestämd ordning och minst en övning som är valfri. De olika övningarna bedöms med poäng från noll till tio (www.ridsport.se).

4.3 Hästraser

Precis som med förklaringar till ridsportsgrenarna har jag valt att beskriva de fyra vanligaste hästraserna som återkommer i uppsatsen. Detta för att läsaren ska få en uppfattning om vad det är för hästraser som diskuteras i uppsatsen och ta del av deras användningsområden. Förklaringar av de olika hästraserna är även de på samma sätt som ridsportsgrenarna av betydelse för att förstå interaktionen mellan människorna i stallkulturen.

4.3.1 Arabiskt fullblod

Det allmänna intrycket av det Arabiska fullblodet är att de uttrycker elegans, ädelhet, en stolt resning och har en flygande gång. En arab utan dessa egenskaper kan vara en bra häst men är då inte rastypisk. Hästens temperament är livligt men är en snäll ras. Arabhästen är känd för att vara tålmodig och uthållig, rasen är lättlärd, intelligent, lättfödd och anpassar sig lätt till olika förhållanden. Huvudet på en arab är viktigt för exteriören och för att kunna känna igen rasen. Formen på huvudet ska vara litet, relativt kort, kilformat och brett över käken. Något som väl kännetecknar rasens huvud, är att nosryggen är aningen insvängd med en konkav sänkning av nosryggen precis under ögonnivån. Svansen på en arab har lika stor betydelse som huvudet, svansen ska vara högt ansatt och bäras i jämnhöjd med ryggen. Det Arabiska fullblodet är en riktig allroundhäst, då den lämpar sig väl både för dressyr, hoppning, distansridning och även som familjehäst (www.aftonbladet.se).

4.3.2 Engelskt fullblod

Det Engelska fullblodet avlades fram för att kunna löpa fort och fullblodet är idag världens snabbaste hästras, men den har även andra bra kvalitéer som gör att många av världens bästa ridhästar är fullblod. Det finns många Engelska fullblod som tävlar framgångsrikt i svåra klasser av både dressyr, hoppning och fälttävlan. Rasen är lättlärd med stor kapacitet, den är rörlig, framåt och väldigt rolig att rida. Det Engelska fullblodet är en välproportionerad hästras men det är ingen entypshästras utan mankhöjden och det fysiska kan skilja sig ganska mycket från häst till häst. Detta beror på att hästrasen avlas fram efter prestationer och inte efter att rasen ska se ut på ett speciellt sätt. Det Engelska fullblodet används som förädlare av andra hästraser, framförallt i det Svenska halvblodet och även inom den Svenska varmblodiga travaren (www.aftonbladet.se).

4.3.3 Svenska varmblodiga hästen (*Svenskt halvblod*)

Svenska varmblodiga hästen är en ras som är lämpad för alla användningsområden. Rasen är ädel, korrekt, prestationsduglig och hållbar med gott temperament. Det Svenska halvblodet ska vara samarbetsvilligt och ha lätt framåtgrepande rörelser (www.svehast.se). Halvblodet är känt även för sina goda rörelser och ska vara byggd för att naturligt bära sig i rätt form, det vill säga att hästen arbetar med ryggen och trampar under sig. Svenska halvblodet är en allroundhäst som är fulländad, den är väl lämpad för vad rytteren än har för ambitioner så som dressyr, hoppning, körning eller fälttävlan. Den tar sig fram i de svårare klasserna men är även lämpad som nybörjarhäst, då den är lätthanterlig, har gott lynne och trygg. Rasens temperament ska också kännetecknas med samarbetsvilja och lyhördhet (www.aftonbladet.se).

4.3.4 Svenska varmblodiga travaren

Den Svenska varmblodiga travaren är en blandning av olika typer av travare men har framförallt amerikanskt blod i sig men är även blandade med franskt och ryskt blod. Den Svenska varmblodiga travaren är alltså född i Sverige men dess förfäder finns oftast i Amerika eller Frankrike. Denna ras är framförallt framavlade för att användas inom travsporten, men kan även användas som ridhäst eller till körning (www.ridtravare.com).

5. Tidigare forskning

Trots att hästsporten är så stor i Sverige är det ett tämligen utforskat område, det har inte varit lätt att hitta tidigare forskning som passar in på mitt område. För tidigare forskning har jag valt att ta med Nina Nikku, forskare vid Linköpings universitet som arbetar med ett projekt som handlar om stallkulturen, om unga kvinnors identitetsskapande och normbildning

i stallmiljö. Jag valde att ta med hennes artikel *stallkulturen som arena för flickors identitetsskapande*. Nina Nikku valdes som tidigare forskning då hon har stor kunskap inom området. Hennes forskning studerar inte exakt samma fenomen inom området som jag avsåg att studera, trots detta så tycker jag Nikkus artikel är intressant och ger en bild av stallkulturen dock ur ett annat perspektiv som följer nedan.

5.1 Stallkulturen som social arena

Nikku vill med nämnd artikel uppmärksamma frånvaron av forskning om flickors sport- och fritidsintresse och då särskilt kring hästar och hästsport. Ridsporten är den näst största ungdomsidrotten endast fotbollen är större. Av Svenska Ridsportsförbundets medlemmar är cirka 65 % mellan 7 till 25 år och största delen består av flickor. Nikku vill även ifrågasätta den schablonbild som ofta finns tillskriven flickors hästintresse. En bild av att stallkulturen är inriktad på gullande och omhändertagande av hästen benämns som en förberedelse för kvinnors vuxenliv som då sägs ska inkludera ett omhändertagande och anpassning till mannen. Nikku menar att den bilden är allför onyanserad och tycker att den bör kontrasteras med den makt, kontroll och styrka som krävs från en flicka för att hantera en häst på 600 kilo muskler. Stallkulturen bör istället ges plats till båda de olika sidorna, makt och omsorg (Nikku, 2005).

Under senare år har det publicerats en rad studier om fotboll som kulturellt fenomen och även annan idrottsforskning av sporter där män är i fokus. Liknande vetenskaplig forskning har inte uppmärksamts riktats mot ridning och kulturen i stallet. Nikku menar att detta är anmärkningsvärt i relation till verksamhetens omfattning. Det har ansetts vetenskapligt ointressant att studera de många miljoner hästtjejers tillvaro och kultur som finns runt om i världen. Den bristande forskningen från vetenskapssamhället kan beskrivas som genusrelaterat, en stor del av befolkningen har ett hästintresse och att studera stallkulturen är en samhällsrelevans. Stallkulturen är något som bör uppfattas som ett kulturvetenskapligt och könsskapande studieområde och som tål att jämföras med andra kulturyttringar. Kulturbegreppet utgår här från dess funktion som menings- och identitetsskapande. Kulturer är något grundläggande tills människan söker en mening i sin tillvaro och sin egen identitet i förhållande till andra genom sin kulturella anknytning (Nikku, 2005).

Ridningen räknas som en sport och tillhör Riksidrottsförbundet. I de olika grenarna inom ridsporten så finns det en tävlingsverksamhet från klubbnivå till internationellnivå. Ridsporten är en av de få där män och kvinnor tävlar mot varandra på samma villkor. Tävlingsverksamheten är intressant i sig och framförallt för att den representerar förebilder för hästtjejerna, men även för att den inspirerar tjejerna till att träna och lära sig mer. Drömmen för de unga flickorna är att bli framgångsrika och duktiga ryttare precis som sina förebilder. Jämsides med pysslandet av sina hästar finns en sträva efter makt och framgång inom hästkulturen. Att ägna sig åt hästar och ridning behöver inte betyda att verksamheten siktar mot tävling. Olika individer har olika syfte med sin ridning, det kan handla att rida för att få motion, för nöjes skull eller som träning för att förbättra den egna förmågan utan tävlingsambition. Utövandet av sporten är inte alltid enda skälet till att många tjejer söker sig till stallet. En tjej i gänget kan tillbringa många timmar i veckan i omedelbar närhet till hästen i stallet. Ridningen tar kanske bara upp en timme av den tid som tillbringas i stallet varje vecka och resten av tiden ägnas åt skötsel av hästen, att utföra stallarbete eller kanske rent av umgås med de andra hästtjejerna. I stallet är hästen det gemensamma, och aktiviteterna som finns omkring den är betydligt fler än att rida. Enligt Nikku är stallkulturen en kvinnlig samhörighet (Nikku, 2005).

Nikku menar att idag är stallkulturen en kvinnlig kultur, för femtio år sedan var det färre kvinnor i stallet än vad det finns män inom området idag. Det finns alltså en stark

tradition av de tidigare dominerande manliga normerna i utövandet av sporten. I aktiviteterna runt omkring hästen har en ny kvinnlig kultur baserats. De olika normsystemen förhåller sig till varandra och är sammansmälta och har bildat specifika normer för den moderna stallkulturen. I studien som Nikku bedriver utgår hon ifrån att de unga kvinnorna i den kvinnligt dominerande stallkulturen möter den specifika miljöns karaktäristiska normsystem. Det normsystemet baseras på de manliga traditionerna men även de förändringar som skett i och med att miljön nu är kvinnodominerad. I det systemet så skapar och upprätthåller de unga kvinnorna en identitet som hästflicka. I skapandet och upprätthållandet av identiteten som hästflicka finns ett komplext system av makt och omsorg, fysiska ansträngningar och en stor gemenskap och även en smutsig miljö med moderiktiga kläder (Nikku, 2005).

När stallkulturen var mansdominerad framställdes den som fysiskt krävande, fartfylld och farlig. Nu är kvinnorna det dominerande könet inom kulturen och sporten, då har också utövandet blivit omdefinierat och kulturens definition ändrats. Det går att se ett tydligt uttryck för detta inte minst i leksaksaffärerna där häst- och stalleksakerna är i rosa och skimrande, och inte alls förknippat med styrka och mod. I verkligheten är häst- och stallsysslor inte lika rosa och skimrande vilket nog varenda hästtjej vet, en häst kräver en fast hand för att uppföra sig korrekt. Bilden finns att hästtjejer endast står och borstar hästarna och flätar deras svansar och myser med hästarna. Den faktiska bilden är att stallmiljön är fysiskt ansträngande och smutsig. Hästtjejerna måste förutom borsta sina hästar, bära tunga höbalar, mocka ut gödsel och köra skottkärror toppade med gödsel ut till gödselstacken. Hästhantering kräver också träning, precision och kroppskontroll utöver fysisk styrka. Inom hästvärlden finns modekläder och accessoarer precis som inom andra områden, fast i stallmiljön är det oundvikligt att de nya moderna ridbyxorna blir nedsmutsade. En hästtjej har ofta efter en dag i stallet, nedsmutsade kläder, halm i håret, smuts under naglarna som är avbrutna, trots denna vardagliga bild så finns schablonbilden kvar om att flickorna i stallet bär vita rena ridbyxor och myser med sina hästar (Nikku, 2005).

Nikku tar också upp i sin artikel att det är vanligt att hästtjejer förväntas sluta med sitt fritidsintresse när de möter en pojkvän. Fotbollsskillar däremot får sällan höra att de kommer sluta spela fotboll när de skaffar flickvän. Stalltjejer blir inte den kvinnan som framställs som kvinna i vardagspråket eller i media av att vara i stallet. Däremot kan en annan kvinnlighet definieras, självständighet, ansvarskännande makt och omsorg. Det är just den typ av kvinnlighet den yngre generationen strävar efter (Nikku, 2005).

Unga kvinnors får ofta sitt förhållande till hästarna psykologiserat. Ofta förklaras hästtjejernas förtjusning till hästarna med att de får utlopp av behovet de har att omhänderta och sitt känslomässiga utlevande. En sida av relationen ser ut så men den andra sidan innehåller stora inslag av makt och påverkan. En hästtjej i de yngre åren kan få svårt att finna något annat ställe där hon känner att hon har lika mycket makt som har när hon manövrerar en stor häst. Det som är utmärkande för stallmiljön är stor noggrannhet, ansvar, ordning och planeringsförmågan, den centrala upplevelsen är kontroll. Det är viktigt att det finns ett ansvars- och säkerhetstänkande, och två centrala begrepp är disciplin och respekt. Hästtjejer får även via ridningen erfarenhet att behärska och hantera kritiska och farliga situationer. Detta leder till ökat självförtroende samtidigt som närhet och ansvar för hästen kräver inlevelse och ansvarskänsla. Stallkulturen handlar inte om ett flyktigt och övergående omsorgsbehov eller en uppövning till en traditionell kvinnlig roll utan det handlar om en helt annan kvinnlighet. Hästtjejer har ett unikt sätt att utveckla girlpower i praktiken (Nikku, 2005)

6. Metod

I nedanstående avsnitt kommer metoden för arbete att presenteras och mer ingående beskrivningar om de olika metoderna. Även min metod ligger i detta avsnitt och går att finna efter varje avsnitts slut.

6.1 Kvalitativ forskning

I kvalitativ forskning ligger tonvikten på ord istället för en kvantifiering vid insamling och analys av data. Forskningsstrategin är induktiv, tolkande och konstruktionistisk i en kvalitativ forskning, även om inte alla forskare inom den kvalitativa forskningen håller med om det. Den kvalitativa forskningen är ett populärare sätt att använda sig av inom samhällsvetenskaplig forskning. Det finns tre viktiga skillnader i denna typ av forskning gentemot den kvantitativa. Den ena är den induktiva synen på förhållandet mellan teori och praktik. Teorin utvecklas efter grundval utifrån de praktiska forskningsresultaten. Det andra är att den kvalitativa forskningen har en kunskapsteoretisk ståndpunkt. Den ståndpunkten är tolkningsinriktad eller interpretativ, och det vill säga att det ligger en tyngdpunkt på en förståelse av den sociala verkligheten som underlag hur deltagarna i en särskild miljö tolkar denna verklighet. En ontologisk ståndpunkt finns även med inom den kvalitativa forskningen som beskrivs som konstruktionistisk. Det innebär att sociala egenskaper är resultat av ett samspel mellan individer och är inte en företeelse som så kallat *finns där ut* som åtskiljs från dem som är inbegripna i konstruktionen av dem. Inom den kvalitativa forskningen finns det en del olika sorters metoder som kan användas för att samla in data. De som är vanligast att använda sig av är kvalitativa intervjuer, fokusgrupper, diskursanalys eller observationer (Bryman, 2001).

För att samla in data till uppsatsen använde jag mig av en metodtriangulering (se näst kommande avsnitt), två deltagande öppna observationer och tre semi-strukturerade intervjuer. Området som studerades för datainsamlingen var ett stall i södra Sverige. Stallet är ett privat stall som tillhör en ridskola. I stallet får det plats tio hästar och alla boxplatserna är uthyrda. Här vistas varje dag många olika individer, ägare, medryttare och föräldrar för att ta hand om hästarna och utöva sitt intresse. Kvinnorna som vanligen vistas i stallet är mellan 19- 55 år gamla. Denna information har jag fått av kvinnan som är stallansvarig, informationen om detta var viktig för mig då jag behövde veta om det fanns någon under arton år. Det är viktigt eftersom om det funnits någon individ under arton år, hade jag behövt veta det så att de inte skulle ingått i undersökningen, i alla fall inte utan målsmans underskrift.

För att kunna få tillgång till stallet för att utföra observationerna och få kontakt med intervjupersonerna så kontaktade jag ridskolechefen. Innan den första kontakten gjordes hade jag en förförståelse om att det fanns en ridskolechef som hade hand även om det stallet som skulle ingå i undersökningen. Så var inte fallet, utan ridskolechefen hade endast hand om ridskolans stall och inte det privata. Det är kommunen som har hand om stallet fick jag veta och de personerna som jag var i kontakt med inte tyckte att kommunen hade med godkännandet av undersökningen att göra ombads jag att kontakta stallansvarig för att få klartecken. Kontakten med stallansvariga gick bra och jag fick hennes godkännande att utföra undersökningen. I resultatdelen kommer figurerade namn att användas för lättare och överskådligare resultat. Även jag som utfört undersökningen vet inte de riktiga namnen på alla som ingått i undersökningen, då jag valde att inte fråga om detta för att väcka osäkerhet hos dem som skulle observeras om att de inte skulle få vara anonyma. Jag hade informerat om att all data skulle behandlas konfidentiellt men det finns ändå en risk att de som inte träffat mig tidigare skulle känna en osäkerhet om jag bad om deras namn.

6.2 Metodtriangulering

Att använda sig av mer än en sorts metod kallas metodtriangulering. Detta gör att forskaren kan jämföra data som insamlats med olika metoder så som intervjuer, observationer eller dokument (May, 1997). Att använda sig av metodtriangulering görs för att försöka uppnå en slags kontroll av det data som fås in och för att höja den sociologiska forskningen över personliga former måste flera metoder användas. Genom att ringa in frågeställningen från flera olika håll ökar tillförlitligheten. Metodtriangulering innebär att metodgränserna överbygger varandra, så som till exempel observationer och intervjuer. Kvaliteten i bedömningarna av data höjs med hjälp av olika metoder. Det den ena metoden saknar kanske den andra metoden har och på så vis kompletterar dem varandra (Svenning, 1999).

Jag har valt att använda mig av metodtriangulering i min uppsats för att det som saknas vid observationsmetod går att återfinna i intervjuerna. Observationerna kan fånga vad som verkligen sker och sägs i det verkliga livet men kan inte fånga tankar och känslor hos individer vilket kan fångas via intervjuerna. Vid observationerna framkommer information som är en del av intervjuerna. Saker som skedde fångade mitt intresse för att vidareutveckla detta under intervjuerna. Detta hade inte varit möjligt utan observationerna. Intervjuerna gjorde det möjligt att ta fram det intressanta ur observationerna och få en djupare förståelse för det som skett. Enligt mig är det intressant för resultatet att använda båda metoderna och ringa in frågeställningarna från två olika håll.

6.3 Urval

När en undersökning ska utföras ska ett urval av populationen göras. Det är viktigt att urvalet i så stor utsträckning representerar populationen (May, 1997). Forskaren bör alltid sträva efter att få ett så representativt urval som möjligt, även om undersökningen är liten. En viktig del för forskaren är att människor finns tillgängliga och är villiga att ställa upp. För forskare som utför mindre projekt är det tämligen svårt att få ett riktigt slumpmässigt urval, i dessa fall får forskaren ofta nöja sig med de utfrågade från den totala populationen som är villiga att ställa upp i undersökningen (Bell, 2000). Det finns olika sorters urval att använda sig av, en form av urval är bekvämlighetsurval. Ett bekvämlighetsurval består av personer som finns tillgängliga för forskaren. De personerna som ingår i ett bekvämlighetsurval är ofta släkt, vänner eller på något sätt bekanta med forskaren. En annan form av urval som forskaren kan använda sig av är obundet slumpmässigt urval. Ett sådant urval bygger på att varje enhet ur populationen har möjlighet att komma med i undersökningen (Bryman, 2001).

Urvalet för val av stall som skulle ingå i undersökningen skedde via ett bekvämlighetsurval. Det valet gjordes på grund av att jag hade lättare att få tillgång till det stallet, då jag har vänner som vistas i det. Urvalet för intervjuerna gjordes via ett obundet slumpmässigturval. Att det blev ett obundet slumpmässigturval beror på att alla i stallet hade lika stor chans att bli utvalda för intervjuerna. De tre som valdes ut var de som pratade och syntes mest under intervjuerna. Detta val gjordes då min tanke var att det nog hade mycket att tillföra intervjuerna just eftersom det verkade villiga till samtal.

Jag har även valt att göra en tabell som en liten presentation av intervjupersonerna som följer här nedan för att få en uppskattning om de olika intervjupersonerna. I tabellen återfinns de figurerade namnen på intervjupersonerna, deras ålder, hästrasen som ägs och vilken gren som de huvudsakligen ägnar sin tid åt.

Tabell 1: Intervjupersonerna

Namn	Ålder	Hästras	Gren
Sofia	26	Svensk varmblodig travare	Hoppning
Anna	25	Arabiskt fullblod	Dressyr
Jenny	25	Svenskt halvblod	Hoppning

6.4 Observation

Deltagande observation inbegriper ett långvarigt engagemang från forskarens sida när det gäller att studera människors sociala liv. I den deltagande observationen engagerar sig observatören i en grupp under en tämligen lång tidsrymd, iakttar gruppens beteende, lyssnar på vad som sägs i samtal både mellan individerna. I en deltagande observation brukar observatören även samla in mer information med hjälp av intervjuer och skriftliga källor (Bryman, 2001).

När en deltagande observation ska göras så finns det olika sorters observationer att välja mellan. Observatören kan använda sig av öppna respektive dolda observationer, valet om observationen ska vara aktiv (deltagande) respektive passiv (icke deltagande) ska också göras. För att underlätta tillträde till en viss miljö kan observatören anta en dold roll, med det menas att observatören inte berättar att denne är på stället för att forska. Genom att göra en dold observation kan observatören undgå problemet att behöva få tillstånd att observera i en organisation och slippa förklara för människor varför forskaren gör dem till undersökningspersoner (Bryman, 2001). Observationsmetoden som valts för uppsatsen är en öppen observation. Valet av öppna observationer gjordes på grund av de etiska aspekterna (se sidan 14).

En öppen observation kan även kallas för ostrukturerad observation. I den öppna så vet de som ska ingå i undersökningen om att de är observerade. Men en öppen observation kan vara öppen för en del personer i omgivningen som studeras och stängd för andra personer (Bryman, 2001).

Exempel på detta kan vara att en ansvarig person för stallet får veta att det ska pågå en observation men att de som vistas i stallet inte får veta det. I observationerna som utförts för uppsatsen informerades alla på plats i stallet om att en undersökning skulle utföras och kunde då ge sitt samtycke om de ville ingå i undersökningen eller ej.

Det underliggande en viss risk med den öppna observationen, att de människorna som ska studeras beter sig som de tror att observatörerna vill att de ska bete sig (Bryman, 2001).

När en observation görs så ska observatören även tänka på om han/hon bör vara en aktiv eller passiv deltagare. I en del observationer är det oundvikligt att hålla sig till det valda. Ett exempel kan vara om observatören har valt att vara passiv deltagare så är det lätt att han/hon blir aktiv i vissa lägen. För att om observatören inte engagerar sig i en del situationer så finns risken att det kan leda till att medlemmarna av en social miljö inte tycker att forskaren blir trovärdig (Bryman, 2001).

För datainsamlingen till uppsatsen valde jag att göra två deltagande observationer. Båda som gjordes var cirka tre timmer långa. Beroende på att jag befann mig i stallet klädd i ridkläder och hjälpta till med stallsysslor gjorde att jag lättare smälte in i omgivningen och jag blev en av dem. De som observerades noterade inte min närvaro på samma sätt som om jag skulle gått runt och studerat dem med block i handen i vanliga kläder. Vid observationernas utförande fick jag uppfattningen om att de som studerades inte visade ett beteende som de trodde var önskat utan att det uppträdde efter hur det är i verkligheten, trots dem visste att jag observerade dem. Detta tror jag beror på att de kände att jag var en av dem på grund av att jag

var stallklädd och utförde stallsysslor. Att några av dem träffat mig förut spelade möjligen även in, då kanske ett förtroende fanns för mig som observatör.

6.5 Fältanteckningar

En persons minne är inte helt pålitligt och därför måste observatören föra anteckningar från observationen. Anteckningarna som görs ska vara förhållandevis detaljerade sammanfattningar av de olika skeenden och beteenden och även forskarens egna reflektioner över observationen. Det är bra för observatören att skriva ner sina intryck så snabbt som möjligt efter det att han/hon har sett eller hört något intressant. Forskaren bör sedan skriva mer fullständiga anteckningar när undersökningen är färdig. För de flesta observatörer så är den huvudsakliga utrustningen ett anteckningsblock och en penna. Något som kan vara bra att ha med sig när en observation ska göras är en inspelningsbar bandspelare och spela in sina intryck, men denna metod kan skapa problem längre fram när forskaren ska skriva ut det som sagts på bandet. Det kan även göra människor medvetna om att observatören finns närvarande. Det kan också vara svårt att ha en bandspelare då det finns många människor närvarande, för det är lätt det blir många irrelevanta och störande ljud som mikrofonen fångar upp. En kamera kan också ge en ytterligare data och kan göra det lätt för observatören att minnas någon specifik situation, men en del studier gör det omöjligt att använda den typ av utrustning. När fältanteckningar görs så kan forskaren använda sig av en del olika sorters anteckningar. *Mentala noteringar* är bra att använda när det är olämpligt att göra anteckningar, till exempel när forskaren är nära in på de personer som studeras som till exempel om observationspersonerna och forskaren sitter och äter lunch. *Provisoriska* eller *preliminära anteckningar* är när forskaren gör korta anteckningar som skrivs ner på ett papper eller på vad som finns i närheten. Det görs för att forskaren ska få en minnesbild av skeende som han/hon sedan skriver ner mer detaljrikt. I den sortens fältanteckningar använder sig forskaren av korta fraser, citat och nyckelord och liknande. Denna form av fältanteckningar är bra eftersom de inte drar till sig uppmärksamhet så som forskaren möjligen skulle göra när detaljerade anteckningar skrivs. När fältanteckningar ska göras kan forskaren även använda sig av *fullständiga fältanteckningar*. Det ska ske så snart som observationen är avslutad, då skrivs detaljerade anteckningar ner och det är det som utgör den huvudsakliga datakällan. När detta skrivs kan det även noteras idéer om hur det som observerats ska tolkas. Det är även bra att skriva ner intryck och känslomässiga upplevelser (Bryman, 2001).

Till observationerna som utfördes användes endast penna och papper som hjälp för att komma ihåg vad som observerades. Jag observerade cirka tjugo minuter i taget och gick sedan in i sadelkammaren för att anteckna ner mer konkreta anteckningar. Observationerna var i genomsnitt tre timmar långa. Valet att endast använda penna och papper gjordes därför att det inte skulle fungera med en inspelningsbar bandspelare då risken skulle vara att det blev för mycket ljud som inte skulle tas upp och även för att saker som möjligen sägs inte skulle höras då stallet som observerades är för stort. Bortvalet av videokamera gjordes på grund av att de som observerades skulle märka av min närvaro påtagligare vid filmning. Det finns även individer som känner sig obekväma att bli filmade och att de är rädda för att deras anonymitet lättare ska upphävas.

6.6 Kvalitativ intervju

Intervjun är den mest använda metoden i kvalitativ forskning, den är flexibel och rymmer på så sätt mycket information. Den kvalitativa intervjun betraktas mer som en konversation mellan intervjuaren och informanten än ett utbyte av frågor och svar. I en kvalitativ intervju är intresset riktat mot den som intervjuas. Den kvalitativa intervjun får gärna röra sig i olika riktningar eftersom det är en spegling av vad informanten upplever vara relevant och viktigt. Intervjun kan avvika i ganska stor utsträckning från intervjuguiden som har formulerats innan

intervjun. Under intervjun så kommer det upp nya följd frågor till de frågor som ställts beroende på vad intervjupersonen svarar. På grund av detta så blir ofta kvalitativa intervjuer flexibla och följsamma eftersom den följer i den riktning som intervjupersonen svarar. Det går även att anpassa de viktigaste frågorna som dyker upp under intervjun. Forskaren vill ha fylliga och detaljrika svar med mycket information i en kvalitativ intervju. Det är också vanligt att forskaren intervjuar en person mer än en gång. I den kvalitativa intervjun så varierar det stort hur dem ser ut, det är beroende av hur forskaren väljer att ta sig an dem. Det finns två huvudsakliga typer och det är ostrukturerade och semistrukturerade intervjuer (Bryman, 2001).

Valet av typ på intervjun för datainsamling till uppsatsen var en semistrukturerad intervju. Detta val gjordes för att få intervjun till ett samtal och för att få fram fylliga, berättande svar. Valet gjordes även för ha tillgång till en intervjuguide men ändå ha möjligheten att ställa följdfrågor och kunna fördjupa mig i de svar som gavs. Totalt utfördes tre intervjuer med tre olika individer, varje intervju var cirka två timmar lång. Trots intervjuernas längd hölls fokus till ämnet väl.

En semistrukturerad intervju är en bra typ av intervju då den i viss mån ger en garanti på att ämnena från den redan skrivna intervjuguiden tas upp men också ger plats till fördjupning och nya frågor (Bell, 2000). Frågorna i en semistrukturerad intervju brukar vara specificerade men intervjuaren har ändå en stor frihet att fördjupa svaren som uppkommer och ställa följdfrågor genom att förtydliga och utveckla de svar som ges. Genom att intervjuaren kan fördjupa svaren uppkommer också möjligheten att gå in i en dialog med den som intervjuas (May, 1997). Frågorna som finns i intervjuguiden behöver inte komma i samma ordning i intervjun som i guiden. I den semi-strukturerade intervjun kan nya frågor uppkomma efterhand beroende på den intervjuades svar, men forskaren försöker en aning hålla sig till intervjuguiden (Bryman, 2001).

6.7 Rollen som intervjuare

Samtalet är en grundläggande form för mänskligt samspel och det är genom samtal som vi lär känna andra människor, om deras erfarenheter och vad de tänker och tycker om saker och ting. Forskningsintervjun bygger på vardagens samtal och den är ett professionellt samtal. En intervju är ett samtal som har en struktur och ett syfte. Forskningsintervjun är däremot inte ett samtal mellan likaställda parter, eftersom det är forskaren som definierar och kontrollerar situationen. Ämnet som det ska samtalas om presenteras av forskaren och som sedan kritiskt följer upp den intervjuades svar (Kvale, 1997).

För att forskaren ska kunna få igång ett bra samtal i intervjun finns det en del saker som han/hon bör tänka på innan. Det är bra att bekanta sig med den miljö som intervjupersonen lever i, kanske arbetar i eller att engagera sig i de aktiviteter som han/hon är intresserade av. Det är bra för att det kan underlätta tolkningen och förståelsen av det som deltagaren berättar. Det är bra om forskaren ser till att ha med sig en bra bandspelare med en bra mikrofon. De allra flesta kvalitativa forskare brukar spela in sina intervjuer på band och sedan skriva ut dem. Det använder de sig av för att få en så detaljerad analys som oftast krävs vid kvalitativa undersökningar och för att de ska få intervjupersonens egna ord och inte forskarens. Vid anteckningar är det lätt att speciella fraser och uttryck missas. På detta sätt behöver inte heller intervjuaren följa något strikt frågeschema. Då blir forskaren också mer lyhörd för intervjupersonens svar och följer upp dem på olika sätt. Det är även bra att använda sig av en bandspelare eftersom då kanske inte intervjupersonen blir stressad av att forskaren sitter och skriver hela tiden och det ger mer ett intryck av att forskaren lyssnar på vad informanten har att säga än när forskaren inte har ögonkontakt med informanten. Intervjuaren ska försöka se till att intervjun genomförs i en lugn och trygg och tämligen ostörd miljö. Buller och höga ljud kan störa båda parter och eventuell utrustning för inspelning av

intervjun. Även för att informanten ska känna att inte någon annan ska höra vad som sägs under intervjun (Bryman 2001). Det finns också en del andra viktiga saker som kan vara bra att använda sig av när forskaren vill få igång ett samtal under en intervju. Det är viktigt att visa hänsyn som intervjuare, att låta intervjupersonerna tala till punkt och ge dem tid att tänka efter och tolererar tystnad och pauser. Att intervjuaren visar att han/hon lyssnar uppmärksamt på vad personen i fråga har att säga och hur det sägs och har en empatisk inställning. I en kvalitativ intervju är det viktigt att tänka på att forskaren talat om för intervjupersonen vad undersökningen handlar om och att svaren kommer att behandlas konfidentiellt (se sidan 14) (Kvale, 1997).

För att informanterna skulle känna trygghet vid intervjuerna så valde de själv ut plats för intervjun. Två av intervjuerna utfördes utanför stallet som observerade men de utfördes var för sig och den tredje utfördes på ett café. Brymans tips om att sätta sig in i till exempel informantens intresse fanns där naturligt mellan mig och informanterna, då jag är en hästmänniska och informanterna likaså. Vid intervjuerna användes papper och penna som enda redskap då intervjuerna utfördes i miljöer där lätt orelevanta ljud skulle fångas upp vid en inspelning och risk för att intervjuerna skulle bli svårhörbara vid en transkribering. Eftersom enda redskapen var papper och penna fanns en noggrannhet hos mig att få med starka citat för resultatet. Under intervjun var det viktigt för mig att tänka på min förförståelse och inte ställa ledande frågor och börja diskutera mina egna åsikter angående ämnet. Under intervjuerna användes en intervjuguide (se nästa kommande avsnitt) med ett antal teman. Dessa teman var grunden till intervjun. Jag började med att säga att teman och bad informanten berätta fritt runt detta. Under tiden som informanten berättade temat ställde jag följd frågor till sådant som hade ett specifikt intresse för undersökningen. Även om följd frågor ställdes försökte jag att inte störa intervjupersonen under sitt berättande utan väntade tills meningen var avslutad. Detta för att få samtalet att flyta och informanten inte skulle känna sig avbruten.

6.8 Intervjuguide

En intervjuguide ska innehålla de ämnen som är relevanta för forskningen och i vilken ordning de ska komma i under intervjun. Det kan finnas väl formulerade frågor eller endast ett ämne i en intervjuguide (Kvale, 1997). När en intervjuguide ska utformas måste forskaren tänka på vad han/hon ville veta för att kunna få svar på de olika frågeställningarna som finns. På så sätt måste forskaren skapa sig en bild av vad intervjupersonen upplever som viktigt och vad som är av betydelse i förhållande till de olika frågeställningarna som undersökningen kretsar kring. En intervjuguide till en semi-strukturerade intervju innehåller ofta olika teman som ska tas upp, trots detta har intervjupersonen stor frihet att utforma svaren på sitt eget sätt. Forskaren behöver inte ta upp frågorna eller de olika teman som finns i samma ordning som i intervjuguiden. Frågor som kommer upp under intervjun kan också ställas trots att de inte finns med på intervjuguiden (Bryman, 2001). Varje fråga som finns med under intervjun kan bedömas både tematiskt och dynamiskt. Tematiskt är till hänsyn till relevansen för forskningsämnet och dynamiskt är med hänsyn till det mellanmänniska förhållandet under intervjun. En bra intervjufråga bör skapa både det tematiska och det dynamiska, så att den tillför både kunskap för undersökningen och att ett bra band skapas mellan forskaren och intervjupersonen. En intervju för forskning ter sig som en vanlig konversation men har ett specifikt syfte och struktur (Kvale, 1997). Forskaren bör ha en del råd i åtanke vid utförandet av en intervjuguide. Intervjufrågorna eller teman bör vara formulerade på ett sådant sätt att de underlättar svaren på undersökningens frågeställningar (Bryman, 2001). Det är även viktigt för att framkalla spontana och rika beskrivningar. Spontana och rika svar kommer då informantens svar kommer från hans/hennes verklighet, det är möjligt att svar som inte kommer lika spontant är genomtänkta och är i stället en föreställning informanten har om ett

ämne. (Kvale, 1997). Det är viktigt att använda sig av ett lätt begripligt språk så att intervjupersonen förstår. För undersökningen är det också viktigt att inte ställa ledande frågor under intervjun (Bryman, 2001). Under en intervju kan en enda intervjufråga ge svar till flera intervjufrågor, genom att närma sig ett ämne ur flera olika synvinklar fås varierande och rik information (Kvale, 1997).

I en intervju bör de viktigaste frågorna formuleras i deskriptiv form exempel på det kan vara att forskaren inleder de frågorna med vad? och varför? och därefter ställa följd frågor om börjar med hur? Eller be intervjupersonen beskriva situationen angående svaret. Målet med det är att framkalla spontana svar och beskrivningar istället för att få deras egna spekulativa förklaringar (Kvale, 1997).

Till de kvalitativa intervjuerna utformades en intervjuguide (se bilaga A). Vid utförandet av guiden fokuserade jag på valet av olika teman som var relevanta för undersökningens frågeställning och syfte. Intervjuguiden innehöll sju olika teman: gemenskap, hästras, stall, utrustning, gren, tävla och kunskap. Utifrån dessa teman strukturerades intervjun och därifrån uppkom även följdfrågor som var av intresse.

6.9 Styrkor och svagheter

I kommande avsnitt presenteras styrkor och svagheter i förhållande till studiens metoder.

6.9.1 Deltagande observationer

En styrka med att göra en observation är att metoden kan ge information om grupper och individers erfarenheter som det är svårt att få fram genom andra tillvägagångssätt. En intervju påpekar viktig information men återspeglar endast vad olika individer anser hända och inte vad som faktiskt sker (Bell, 2000). En styrka vid datainsamlingen till c-uppsatsen är att det är ett bra val av metod eftersom den verkliga interaktionen i stallet inte går att få fram på något annat sätt.

Det finns en del svagheter att använda observationer som metod till datainsamling. Det kan bli ett problem då det kan ske att undersökningen blir forskarens tolkning av vad som iakttagits. Om olika forskare skulle observera samma sak kommer deras skildringar att skiljas åt. Varje forskare har sitt eget fokus och tolkar viktiga händelser på sitt eget sätt (Bell, 2000). En annan svaghet som kan uppkomma vid datainsamling till min c-uppsats är min förförståelse inom området och att en del personer känner igen mig och känner mig som person vid en observation. Det kan också vara en styrka att en del personer känner igen mig då de vågar vara sig själva och fortsätta med sitt som de brukar trots att de vet att de blir observerade.

Det kan vara svårt att ta ett steg tillbaka och bli en objektiv observatör när jag känner en del av gruppen som ska observeras. Det är lätt att även förförståelsen gör att jag tolkar vissa saker som sker efter min förförståelse (Bell, 2000). För att försöka minska svagheterna så har jag min förförståelse i beaktning under observationerna.

6.9.2 Kvalitativa intervjuer

En styrka med intervjuer som metod är att den är så flexibel. En forskare som är kunnig och skicklig på att genomföra intervjuer kan följa upp idéer och gå in på motiv och känslor som är svårt att få bra vid observationer. Hur ett svar ges i beroende på tonfall och mimik och pauser kan ge information som inte framgår vid observationer (Bell, 2000). En grundläggande form för mänskligt samspel är just samtalet. Genom ett samtal lär vi känna andra människor och får veta vad de känner, tycker och tänker (Kvale, 1997). Vid en kvalitativ intervju är det lättare att uppfylla kraven inom de etiska aspekterna och den typ av metod påverkar de olika individerna som finns med i undersökning mindre än vid en deltagande observation, då en sådan lätt stör till exempel arbetsrytmen om observationen utförs vid en organisation

(Bryman, 2001). Det finns en del svagheter med att utföra intervjuer. Det tar bland annat väldigt lång tid totalt från intervju till färdigt material. Det kan också vara svårt att analysera de svar som fås och det finns alltid risk för att få en viss skevhet, det i första hand för att intervjuaren är en människa och inte en maskin. Det är lätt att forskaren påverka intervjupersonen som inte behöver vara medvetet. Forskaren måste även vara uppmärksam på hur frågorna formuleras. Det är även en svaghet för undersökning att om två olika forskare ställer en och samma fråga till intervjupersonen i olika tonfall, kan ge upphov till två olika svar (Bell, 2000). Det finns också en risk för att intervjupersonen inte vågar svara sanningsenligt vid en intervju då de inte känner sig anonyma inför forskaren (Bryman, 2001).

Fördelen att ha valt kvalitativa intervjuer till uppsatsen är att observationerna inte kan få fram individernas känslor och tankar. Att de som ska intervjuas känner mig eller känner igen mig kan vara både en styrka och en svaghet. Styrkan kan vara att de vågar säga vad de verkligen tycker och tänker om ämnet just för att de känner mig och att det inte är en främmande person för dem som ställer frågorna. Det kan också vara en svaghet då de kanske inte svarar vad de tycker utan de svarar det som de tror jag vill höra. Den svagheten kan vara svår att komma ifrån men med förhoppning om att de vågar säga vad de tycker även inför mig och med tanke på att det aldrig är någon som får veta vem som sagt vad, så sägs vad de själva tycker. Min förförståelse kan vara till en fördel vid intervjun, då jag redan är bekant med informanternas miljö och har ett gemensamt intresse med dem, hästarna och stallivet. Tolkningen och förståelsen för det dem berättar blir på sätt också lättare för mig. Förförståelsen kan även vara något negativt vid intervjuerna då det är lätt att över och undertolka det som sägs här lika så som vid observationerna.

6.10 Etiska aspekter

Vad innebär begreppet etik? Vanligaste tolkningen av begreppet är det är en uppsättning normer som en särskild grupp eller ett samhälle har kommit överens om. Dessa normer har framkommit för att kunna skilja på som är acceptabelt och oacceptabelt. När en undersökning ska göras finns det en del etiska aspekter som måste tas hänsyn till (May, 1997). De grundläggande etiska frågorna rör frivilliga, integritet, konfidentialitet och anonymitet för de personer som är direkt inblandade i forskningen. Ett sådant krav som bör övervägas är *informationskravet*, som innebär att forskaren ska informera de personer som berörs av undersökningen om undersökningens syfte är. Forskaren ska bland annat informera att undersökningspersonernas deltagande är frivilligt och att om de vill avbryta undersökningen har de rätt till det. Det är också forskarens skyldighet att berätta vilka olika moment som ingår i undersökningen (Bryman, 2001). Forskaren ska också informera om vilka risker och fördelar som kan finnas i och med deltagandet i undersökningen (Kvale, 1997). En annan etisk aspekt är *samtyckeskravet*, det innebär att deltagarna har rätt att själv bestämma över sin medverkan och om någon är minderårig så kan föräldrar eller vårdnadshavares godkännande krävas (Bryman, 2001). I samtyckeskravet ingår också att avgöra hur mycket information som ska ges ut och när det ska ges ut. Det är en känslig balans att ge information om en undersökning att balansera mellan detaljerade information och att utelämna aspekter som kan vara betydelsefulla för undersökningspersonerna. I en del undersökningar ges inte det specifika syftet ut till intervjupersonen före undersökningen görs, detta på grund av att informanten inte ska kunna ge en förfalskad åsikt om ett ämne och bli styrd till ett svar utan svara vad informanten själv anser angående ämnet (Kvale, 1997). *Konfidentialitetskravet* är en etisk aspekt som innebär att alla personernas uppgifter som ingår i undersökningen ska behandlas konfidentialitet. Dessa uppgifter ska behandlas på ett sådant sätt att obehöriga inte kommer åt dem (Bryman, 2001). Om det ska publiceras information i undersökningen som möjligen gör att undersökningspersonerna kan kännas igen av andra, måste godkännande av undersökningspersonen ske (Kvale, 1997). Den fjärde etiska aspekten är *nyttjandekravet* och

det innebär att de uppgifter som samlas in från enskilda personer endast får användas till forskningsändamålet (Bryman, 2001).

Det finns även en del olika etiska principer i samhällsforskningen, dessa uppkommer oftast i olika frågeställningar och i olika skepnader. De etiska principerna är: om det förekommer någon skada för deltagarnas del, om det förekommer någon brist på samtycke från deltagarnas sida, om forskaren inkräktar på privatlivet och om det förekommer någon form av bedrägeri, falska förespeglningar eller underhållande av viktig information. I den första principen som handlar om *Skada för deltagarens del*, handlar om när en undersökning görs att deltagarna skulle kunna få men av den, det anses oacceptabelt. Men det kan även vara svårt att definiera men eller skada var gränsen går. Olika aspekter på skada eller men kan vara; fysisk skada, hinder för personlig utveckling, sämre självkänsla, stress och att få deltagarna att utföra saker som de själva inte vill. *Samtyckeskravet* är den mest debatterade principen när det gäller de etiska frågorna inom samhällsvetenskapen. Speciellt i observationer, då observationer kan vara dolda och då deltagarna inte känner till forskarens egentliga roll. Denna typ av observation bryter på så sätt principen eftersom deltagarna inte ges möjlighet till att ge sitt samtycke eller neka. I denna princip ska även deltagarna få reda på undersökningens syfte och uppläggning, och även här bryter den deltagande observationen principen. *Intrång i privatlivet* är den tredje aspekten av forskningsetiken. Den aspekten har att göra med i hur stor utsträckning som det ska tolereras att forskaren studerar i deltagarnas privatliv. Det är privatlivet som de flesta vill bevara för sig själv, och det anses inte rätt att överträda det fast det är i forskningssyfte. Även i denna aspekt överträder dolda observationer gränsen, då det anses att undersökningsspersonerna inte får tillfälle att hålla andra borta från det som de upplever privat. Den fjärde aspekten av forskningsetiken är *falska förespeglningar*. Det innebär att forskaren för undersökningsspersonerna bakom ljuset och inte berättar det egentliga syftet med undersökningen utan beskriver den som något annat. Det är svårt att dra gränsen mellan etiska och oetiska tillvägagångssätt och det gör sig märkbart på flera sätt. Kvalitativa undersökningar är oftast mycket öppna och som en följd av det blir frågeställningarna vaga och ospecificerade. På grund av det så är det tveksamt om de kvalitativa forskarna lyckas informera deltagarna på ett riktigt sätt om sin forskning (Bryman, 2001).

Enligt Bell så finns det inget kontrakt, inga förhållningssätt och inga etiska regler som kan lösa alla problem med det etiska förhållningssättet under en undersökning. Det viktigaste är att forskaren är medveten om sina skyldigheter om vad som är acceptabelt och inte (Bell, 2000).

Till min datainsamling valde jag att göra deltagande öppna observationer, då det lättare går att uppfylla de olika etiska aspekterna och principerna i den typen av observationer än i dolda observationer. Jag har valde även att utföra kvalitativa intervjuer. Jag anser att det är viktigt att uppfylla de olika kraven för att undersökningen ska bli etiskt riktig. För att uppfylla de olika etiska aspekterna var jag noga med att informera undersökningsspersonerna om att undersökning skulle göras och vad informationen som uppkom skulle användas till och i vilket syfte. De fick även ge sitt samtycke till att vara med i undersökning, då jag även berättade att all information skulle behandlas anonymt, jag valde att säga anonymt till undersökningsspersonerna då möjligen inte alla vet vad konfidentiellt innebär. Jag var även noga med att få intervjupersonernas samtycke till att presenteras resultatet med figurerade namn, ålder, valet av hästras och val av ridsportsgren. Samtycket var viktigt att få då det finns en möjlighet att om någon ifrån det observerade stallet läser uppsatsen kan urskilja vilken informant som berättat vad, på grund av val av hästras, gren och ålder. Jag valde även att få ett samtycke istället för att utesluta att ta med det ovannämnda. Detta för att resultatet annars tappar sin betydelse, det är viktigt för studien att veta valet av hästras etcetera. Jag informerade även om att undersökningen var frivillig och att de under undersökningens gång kunde välja att avbryta sitt deltagande. Jag fick ha i åtanke vid observationerna att inte

observera personer under arton då det annars krävs målsmans samtycke. Det kan försvåra undersökning att inte observera dem, till exempel om de som observeras (över arton) pratar med någon av de omyndiga, då kommer jag till ett ställningstagande om de som är över arton ändå får observeras eller inte i situationen. Vid ett ställningstagande att inte observera dem kan viktig information för undersökningen missas. Detta problem undkom jag då det inte fanns någon som var under arton vid undersökningen.

6.11 Reliabilitet och validitet

Två begrepp som är viktiga för att kunna göra en bedömning av hur tillförlitlig en undersökning är reliabilitet och validitet. Reliabilitet är ett mått för att se i hur stor utsträckning en undersökning ger samma resultat vid en ny undersökning. Validitet är ett mått på om undersökningen mäter det den avser att mäta (Bell, 2000). Validiteten är också till för att bedöma ifall slutsatserna som frambringats under en undersökning hänger ihop (Bryman, 2001).

Reliabilitet för min undersökning är låg då det förmodligen inte framkommit samma resultat igen. Att det inte skulle uppkomma samma resultat igen kan dels bero på att individerna som intervjuats har ändrat sina åsikter angående de olika teman som tas upp. Observationerna hade även dem troligen gett ett annat resultat del för att olika observatörer anser olika saker är intressant men att individerna som hade sina hästar uppstallade i stallet för undersökningen kanske har flyttat och ersatts med nya individer med helt andra åsikter i undersökningen. Validiteten anser jag vara god undersökningen då jag undersöker det jag avser att undersöka.

7. Teori

I detta avsnitt kommer jag att presentera Bourdieus fyra olika kapital; symboliskt kapital, ekonomiskt kapital, kulturellt kapital och det sociala kapitalet. Habitus är också ett begrepp som kommer att beskrivas närmare i avsnittet. Jag har även valt att ta med andra begrepp som har betydelse för Bourdieus teorier, som är av vikt för förståelsen för de olika kapitalen och begreppet habitus.

7.1 Bourdieus fyra kapital och habitus

Enligt Bourdieu kan vilken handling eller egenskap vara ett symboliskt kapital, men förutsättningen för det är att den blir tillskriven ett positivt värde av medlemmarna i en grupp. Begreppet symboliskt kapital hjälpte Bourdieu att upplösa gränserna mellan ekonomi och icke-ekonomi, mellan intresse och intresselöshet. För att maximera det en individs symboliska kapital läggs även till företeelser som inte omedelbart är ekonomiska, så som äktenskap, utmaningar, gåvor och gengåvor. Ekonomi handlar inte enbart om pengar i det sociala umgänget utan innefattar även alla föremål för erkännande och bekräftelse (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu*, Andersen & Kaspersen, 2000).

Praktiskt förnuft är ett begrepp som har en central ställning i Bourdieus teoriutveckling. Ett förvärvat system av handlingsmönster, preferenser och principer är vad ett praktiskt förnuft innehåller. Att vara i världen som ligger bortom reflektion och logisk kontroll är praktiskt förnuft. Det praktiska förnuftet konstituerar världen som meningsfull. Det hjälper individerna att reagera spontant riktigt utan att behöva analysera olika situationer och medvetet välja mellan olika handlingsalternativ. Det praktiska förnuftet är endast till för dem som behärskar detta kunnande och även om individen behärskar det så är det inte säkert att de är kapabla att själva objektivera sin kunskap. En annan huvudkategori i Bourdieus teorier är de som handlar om distinktion, smak och social differentiering. Distinktion är ett annat ord för symboliskt kapital, som är resurser av olika slag vilka kan användas av en grupp för att skaffa sig försprång i relation till en annan grupp. Att kunna skaffa sig försprång bero på vilken

familjebakgrund och utbildning individen har. Kulturella aktiviteter så som exempel musei- och konstbesök är inte jämt fördelat bland individerna, det är något som har starka samband med just familjebakgrund och utbildning. Den legitimerade kulturen den så kallade finkulturen är inte till för alla individer. Detta är något som de dominerande klasserna använder som sitt viktigaste instrument för att bevara sin position i samhället (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu, Andersen & Kaspersen, 2000*).

Utifrån två differentieringsprinciper är det sociala rummet strukturerat. Den första är den totala mängd av kapital som aktörerna besitter och den andra är fördelningen mellan det ekonomiska kapitalet och det kulturella kapitalet. Bourdieu använder sig av en modell, av en horisontell linje och en vertikal linje för att beskriva rummet av sociala positioner och kapital. Den vertikala linjen utgör en skillnad mellan dem som har stor kapitalvolym och dem som har en liten kapitalvolym. Den horisontella linjen utgör skillnaden mellan dem som i huvudsak har ekonomiskt kapital och dem som i huvudsak har kulturellt kapital. I denna modell blir den dominerande klassen de som har stort ekonomiskt kapital och de som har ett stort kulturellt kapital. Modellen över det sociala rummet av Bourdieu bygger på en förståelse av relationer, att grupperna endast existerar i förhållande till varandra och med kraft av sina likheter och olikheter. Modellen har en förutsägbarhet som påvisar att aktörer som har liknande positioner i det sociala rummet har större sannolikhet att mötas och komma överens än de aktörer som kommer ifrån olika artade positioner (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu, Andersen & Kaspersen, 2000*).

Bourdieu menar att det går att urskilja klassgrupperingar som rör kulturellt och ekonomiskt kapital via grundval av olika nivåer. I större utsträckning skiljer sig individer ifrån varandra utifrån kulturell smak och fritidsaktiviteter än vad de skiljer sig utifrån ekonomiskt kapital och yrkesmässiga faktorer. Enligt Bourdieu går det att koppla klasskillnader till distinkta livsstilar och konsumtionsmönster (Giddens, 2003).

Fält är ett begrepp som Bourdieu använder sig av i sin sociologi. Fält är ett nätverk av positioner och objektiva relationer som bestäms på grund av deras placering i relation till de olika kapitalformerna som finns ute på ett specifikt fält. Den sociala världen består av en rad olika fält, alla med sina specifika regler, intressen och värden. På olika fält är det olika typer av kapital som är aktiva (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu, Andersen & Kaspersen, 2000*).

Tre grundformer av kapital finns i Bourdieus teorier inom sociologin, det är det ekonomiska kapitalet, kulturella kapitalet och det sociala kapitalet. Det ekonomiska kapitalet är pengar och materiella resurser, det kulturella kapitalet är till en del utbildning men även den så kallade finkulturen hamnar under denna grundform. Att inneha finkulturen i sitt kapital innebär att individen behärskar den kulturens koder, de som har detta har skaffat sig det via hemmet och i skolan och lärt sig att tolka referenssystemen inom kulturen och skaffat sig tillräcklig kunskap. Det sociala kapitalet innebär de resurser som en individ har till följd för att han eller hon är medlem i en viss grupp (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu, Andersen & Kaspersen, 2000*).

Ett exempel på detta kan vara att om en yngre individ befinner sig i ett stall och tillhör en familj som är känd inom hästvärlden kan den yngre individen enklare skaffa sig ett användbart kontaktnät för utvecklingen av sin ridning lättare än en som inte har det sociala kapitalet och tillhör en känd familj inom hästvärlden. Bourdieu tar även upp ett fjärde kapital i sina teorier och det är det som tidigare nämnt det symboliska kapitalet som är en övergripande kapital form som de andra kapitalen formas till när de blir viktiga på en speciell arena. Det betyder att en viss egenskap kan ge ett symboliskt kapital på en arena utan göra det på en annan arena (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu, Andersen & Kaspersen, 2000*).

Exempel på detta kan vara att ha en ingående kännedom om kända dressyrryttare i ett dressyrstall kan ge ett symboliskt kapital medan denna kännedom möjligen inte ger något

symboliskt kapital i ett stall med hoppryttare.

Habitus är ett strukturerat och strukturerande mönster för perception, handling och tänkande. Begreppet habitus har en huvudpunkt i Bourdieus teorier, en analys av problematiken mellan handling och struktur, aktörernas positioner i det sociala rummet och deras val (Brante, Andersen & Korsnes, 2001). Habitus kan även beskrivas som relationerna mellan de sociala strukturerna och de mentala strukturerna, och det är förbindelsen mellan de två som ger begreppet habitus. Ett system som av varaktiga men förändliga dispositioner är habitus, olika individer uppfattar och bedömer världen i utifrån detta system (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu*, Andersen & Kaspersen, 2000). Enligt Bourdieu så kan habitus förstås som en individs förkroppsligande av delar av historiskt producerade strukturer som går att finna i ett fält och i det sociala rummet. Med tiden kommer den förkroppsliga historia att fungera som ett upprätthållande för maktstrukturer i ett fält. Systematiska likheter inom strukturen i habitus kommer oftast att utvecklas av individer med samma position eller liknande i det sociala rummet eller i ett fält (Brante, Andersen & Korsnes, 2001). I habitus väger individerna sina tidigare erfarenheter tyngre än kommande upplevelser. Habitus tenderar då att leda in individen i situationer som bekräftar deras tidigare val och samtidigt gör att individer undviker situationer som ifrågasätter deras habitus (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu*, Andersen & Kaspersen, 2000). Det kan visa sig i ett stall till exempel då en individ väljer att diskutera en hästhållningsfråga med en individ som de vet har begränsningar genom att skapa ett förhållande mellan den objektiva verkligheten och sina förväntningar och ambitioner. Enligt Bourdieu så eftersträvar inte en individ det som inte eftersträvar individen. Med det menas att det mer eller mindre uppstår en harmoni mellan de objektiva möjligheter som finns för individen och de mål som individen anses önskvärda (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu*, Andersen & Kaspersen, 2000).

För att våga inrikta sig på de mest vågade positionerna inom fältet och att ha kapacitet att hålla fast dem vid avsaknad av ekonomisk vinst på kort sikt verkar förutsätta ett betydande symboliskt - och ekonomiskt kapital. Det ekonomiska kapitalet ger en frihet gentemot den ekonomiska friheten. De som lyckas hålla sig kvar på de äventyrliga positionerna så länge att de kan erhålla symboliska vinster som de positionerna kan ge dem återfinns bland de mest välbärgade, som har råd att inte syssla med bisysslor för att ha råd med bröd för dagen. Många individer som kämpar för att leva för det de brinner för tvingas att överge det för att ta andra arbeten som ger pengar. Detta sker starkare vid åldrandet av individerna då inte finner samma kämparglöd längre och inser sitt misslyckande. De individer som då kommer från en blygsammare bakgrund ger då lättare efter och ger upp. Mod och likgiltighet för materiella vinster eller känsla för att orientera sig i sociala sammanhang är existensvillkor som hänger samman med ett välbärgat ursprung. Den disposition som är mest förknippad med individens sociala och geografiska ursprung är känslan för placering. De som är mest välförsedda med ekonomiskt, kulturellt och socialt kapital är de som generellt sett, är först mot de nya positionerna i de flesta fält både de ekonomiska och vetenskapliga. En bristande känsla för placering är förknippad med sociala och geografiska avståndet, där dem drar sig för stunden dominerande positionerna. De positionernas vinster tenderar att minska genom sin attraktionskraft och den hårda konkurrensen som finns inom det fältet. En bristande känsla är också att hålla sig kvar i hotade positioner där de mest insatta överger dem (Bourdieu, 2000).

Bourdieu skriver om symboliskt våld, med det menar han en typ av våld som inte är bokstavligen våld, en maktutövning som inte uppfattas som maktutövning. När den dominerande gruppen utövar makt att bevara konsensus om den sociala världens innebörd blir det symboliskt våld som inte erkänns. Symbolisk makt är när någons makt blir naturlig och uppfattas som det av både den dominerande gruppen och den dominerade (Järvinen, kapitel 20, *Pierre Bourdieu*, Andersen & Kaspersen, 2000).

Jag valde att använda mig av Bourdieus teorier i analysen av mitt resultat då jag anser

att de väl går att applicera inom stallkulturen. Bourdieus olika begrepp som är centrala i hans teori, habitus, ekonomiskt kapital, symboliskt kapital, kulturellt kapital och det sociala kapitalet är något som går att finna i stallkulturen.

8. Resultat

För att presentera mitt resultat har jag valt att dela upp empirin i olika teman, som gick att finna i den information som fram kommit. Har försökt att finna de teman som intervjuguiden utgick ifrån, i både intervjuerna och observationerna. Teman som kommer att finnas med i resultatet är: gemenskap, hästras, stall, utrustning, gren, tävling och kunskap. Jag har valt att använda mig av figurerade namn i resultatet för att läsaren ska få en lättare och överskådligare bild av stallet. Även för att presenteras resultatet med namn ger en trevligare läsning än om informanterna skulle kallas för olika siffror.

8.1 Gemenskap i stallet

Gemenskap och vänner är något prioriteras högt i stallet är alla de tre olika informanterna överens om (Sofia, Anna & Jenny). Detta är något som även framgår vid observationerna. I stallet är hästarna i fokus men även gemenskapen har en tydlig roll. Individerna hälsar glatt på varandra och det pratas livligt mellan boxväggarna. I stallet hjälps individerna åt, Jenny står och ryktar sin häst inför en riddtur när Sofia är på väg ut för att hämta in sin häst från regnet. Sofia undrar i fall Jenny kan hjälpa henne och ta in hagkompisen till Sofias häst. Jenny hjälper gärna till och lägger ner sin borste och går i från sin häst för att hjälpa Sofia (Observation 1). Jenny berättar att utan vännerna i stallet blir det inte lika roligt och hon vill ha någon att dela med- och motgångar med, att "peppa" varandra när det går dåligt och att berömma varandra när det går bra (Jenny). Att finnas därför varandra och stödja varandra framgick i observationen när Agnes berättar att hon är så nervös inför lördagens tävling och undrar hur det ska gå nu när hon inte tävlat på ett tag. Då finns Anna där för henne och peppar henne genom att säga att det kommer att gå bra att hon inte ska oroa sig utan tänka att det kommer att bli hennes bästa ritt någonsin. Agnes tar åt sig stödet och säger att hon ska tänka så och berättar att hon känner sig lite lugnare (Observation 2). Att föra en interaktion med varandra är något som tar en stor plats i stallet. Anna menar att hästmänniskor har mycket gemensamt, det finns så mycket att diskutera inom hästvärlden och att även livet utanför stallet delas med till vännerna i stallet. Anna tar upp ett exempel, att om två individer som inte känner varandra träffas och är hästmänniskor så flyter samtalet lätt då det gemensamma intresset finns men tillägger att så är det väl med alla gemensamma intressen som människor delar. Gemenskapen kan även bero på att hästmänniskor är lite speciella enligt Anna. Att individer som håller på med hästar möjligen är lite hårdare som personer då de måste vara stenhårda men ändå ödmjuka i kontakten med hästarna (Anna). Interaktionen visar sig tydligt vid observationerna, det pratas och diskuteras om olika ämnen och nästan alla som befinner sig i stallet deltar i något samtal. Det mesta som diskuteras är hästar, tävlingar och träningar även gamla minnen från tävlingar tas upp (Observation 1 & 2) Karin är för stunden den enda individ som inte lägger sig i någon diskussion utan sköter sitt i tystnad. Karin ser inte ut att ingå i gemenskapen för stunden (Observation 2). Något som visar att gemenskapen är tydlig i stallet är en kommentar som uppkom vid en observations början "Jaså, ska du observera här. Här är inte så mycket att observera vi sitter mest och dricker kaffe, röker och pratar skit" säger Kerstin och skrattar (Observation 1).

Trots att gemenskapen är påtaglig i stallet så förekommer även prat bakom ryggen på folk berättar Anna. Hon menar på att vissa är värre än andra och att det finns en del individer som ska lägga sig allt om vad andra gör (Anna). Sofia tar också upp detta i sin intervju och menar att snacket går gärna i stall, om hur den sköter sin häst och hur den och den individen borde gör och inte göra, även om valet av hästras och utrustning (Sofia).

8.2 Val av hästras

Runt temat hästras hade intervjupersonerna en hel del att berätta, däremot gick det inte att se något specifikt som kan relateras om hästraser i observationerna.

Anna anser att valet av hästras är ganska viktigt för henne eftersom hon tävlar i dressyr och på grund av det hade hon inte velat ha en till exempel en Fjording (hästras) som inte har lika bra förutsättningar i dressyren. Anna påpekar däremot att hon inte är lika fixerad vid valet av hästras som en del andra kan vara då hon poängterar att hon inte har den mest exemplariska hästen själv för dressyr (Anna). Jenny och Sofia är överens om att valet av hästras inte är så viktigt (Sofia & Jenny). Jenny berättar att hon väljer hästras efter ändamål och förklarar att eftersom hon sysslar med hoppning så väljer hon bland hästraser som är välanpassade till att hoppa. Därför väljer Jenny bort raser som Svensk varmblodig travare och Arabiska fullblod som inte har lika bra förutsättningar för att komma upp i de högre klasserna som det Svenska halvblodet och Engelska fullbloden, även om de andra raserna kan hoppa. Vidare berättar Jenny att de hästraser som inte passar in i hoppningen lämpar sig bättre för andra grenar så som western, där kanske hoppaserna inte lämpar sig lika bra. Jenny tror att det finns de individer som rider och håller på med hästar, tycker det är ytterst viktigt med valet av hästras (Jenny). Anna berättar att hon trodde hon skulle bli nedvärderad på tävlingar för den hästras hon har, för att han är liten och utan härstamning det vill säga att mamman och pappan till hästen är okända, men tillägger att hon inte upplevt sig nedvärderad. De kommentarer hon hört är påpekande om att hennes häst är liten men inget som stör henne, då han är liten berättar Anna. Hon berättar även att oron för nedvärdering finns vid lokala tävlingar, då namn på häst och ryttare och härstamning på hästen ropas upp så att alla som befinner sig på tävlingsplatsen hör. Oron finns där för att hon tror att människor börjar prata när de hör att hennes häst inte har någon härstamning och bli nedvärderad på förhand (Anna). Valet av hästras är inte viktigt för Sofia utan tycker det viktigaste är att ägaren är nöjd och trivs med sin häst. Precis som Anna och Jenny tror även Sofia att det är viktigt för en del individer vilken hästras som ägs. Framför allt tror hon att de personer som tävlar och tränar mycket med sina hästar tycker att det är viktigt vilken hästras som en person äger. ”*Har man inget halvblod så har man ingen häst*” säger Sofia att hon uppfattat att en del tycker. Därefter tillägger hon att det kanske är lite väl hårt att säga så, men menar att många ser ner på varmblod för att de anser att varmblod inte är någon ridhäst, fast många av de människorna inte har någon kunskap om varmblod och inte heller har ridit ett varmblod (Sofia). Jenny tar upp i sin intervju att det ofta är samma hästraser som nedvärderas, så som till exempel Svenska varmblodiga travare, Arabiska fullblod och Fjordingar och påpekar att det är tråkigt, och menar att alla är lika värda (Jenny). Anna berättar om en händelse som hon upplevt på en dressyrtävling där en Svensk varmblodig travare vann en klass, om hur hon hört några medtävlande beklaga sig om att de förlorade mot en travare. Anna menar att det verkar som om de tycker det är en större förlust att förlora mot en travare än en annan hästras och påpekar att hon anser detta fenomen löjligt. Hon anser att det är det ekipage som vann gjorde bäst ifrån sig och det bara är att inse oavsett ras. Anna tar även upp i intervjun att det pratas en del på dressyrtävlingarna att de Svenska varmblodiga travarna borde få underkänt på galoppen i dressyrprogrammet för att den inte är ren. Vidare berättar Anna att det står i tävlingsreglemente för dressyr att galoppen ska vara på ett visst sätt och de som pratar menar att de Svenska varmblodiga travarnas galopp inte uppfyller deras krav. Det är något som Anna anser

är tramsigt i alla fall i de lägre klasserna men kan hålla med om att de egentligen har rätt (Anna). Jenny berättar att bara för att hennes mamma föder upp Svenska halvblod tror människor att det är den enda ras som hon gillar. Vidare berättar Jenny att så är inte fallet utan hennes val av hästras har fallit sig naturligt just på grund av det, då hon inte skulle haft råd att köpa så fina hästar med så bra härstamning och kapacitet om inte hennes mamma funnits där och hjälpt till. Hade hon fått välja och haft pengar skulle hon köpt en Andalusier då det är hennes favorit hästras (Jenny). Även Anna skulle kunna tänka sig en annan ras, hon skulle gärna vilja ha ett Svenskt halvblod med bra steg om hon hade haft råd att köpa en (Anna). Sofia berättar att hon har sin favorit hästras, Svensk varmblodig travare (Sofia).

8.3 Stallets betydelse

Alla tre som intervjuades är överens om att det inte har någon betydelse för dem vilket stall de har sina hästar uppstallade i, huvudsaken är att ägare och häst trivs och inte vad som anses finast i andras ögon (Sofia, Anna & Jenny). Även om grannstallet skulle anses finare att stå uppstallad i skulle inte Sofia vilja byta stall (Sofia). Alla tycker att det är lyx att kunna ha hästarna hemma men sen å andra sidan så nedvärderas det också och det är status att ha hästen uppstallad säger Jenny i intervjun. Enligt Jenny kan det bero på att det ofta finns ridhus och paddock (grusbana) på större anläggningar men har en individ detta hemma så är toppen av lyx nådd (Jenny). Anna berättar i intervjun att hon inte tycker det är mer status att sin häst i ett stall än i ett annat men nämner att det säkert finns personer som anser det vara viktigt och finare att ha sin häst i ett visst stall (Anna). Att det finns stall som har högre status än andra anser Sofia och ger som exempel att Flyinge hingstdepå har mer status än ett litet privat stall som inte utomstående känner till. Hon tillägger att hon själv inte skulle vilja stå i ett stall med för hög status. *”Då skulle jag känna sådan press på mig att hela tiden prestera och känna ett krav på jag måste ut och tävla och om jag inte skulle uppfylla dessa krav så är man inte värd någonting”* säger Sofia (Sofia). Stallets betydelse framgick även vid en av observationerna. Två tjejer står och pratar om att i ett av stallen vill ingen inte stå i då det nästan bara vistas hästmänniskor som till största delen av tiden rider i skogen på sina travare. De två tjejerna diskuterar även en tjej som tidigare stod i deras stall för tillfället står i just det stallet men bara tills det blir en ledig box i deras stall, då ska tjejen flytta dit sin häst som fort som möjligt (Observation 2). Jenny tar upp en händelse i intervjun om ett av de privata stallen på anläggningen. Hon berättar att innan ansågs ett stall som ligger precis in till anläggningen som det finaste, det var nyrenoverat och det var där alla tävlingshästarna stod och det var just där som tävlingsryttarna ville ha sin häst uppstallad, det ansågs vara status att ha sin häst i det stallet. Vidare berättar Jenny *” Det var till och med viktigt i vilken del av stallet man stod i. Jag fick berättat för mig när jag skulle flytta dit min häst vilken sida hästen skulle stå på, för den andra sidan skulle jag inte ha hästen på för där stod travarna”*. Idag har det vänt och det stallet har idag tappat sin status, nu är det mer värt att ha sin häst uppe på själva anläggningen. Nu står tävlingshästarna uppe i stallen på anläggningen medan det andra stallet har tappat sin status då det mest står fritidsryttare där nu och på så sätt enligt Jenny har det förlorat sin status (Jenny). Sofia beskriver i intervjun att hon tror, att det inte enbart är personer med hög ekonomi som står i de så kallade finare stallen, utan menar att det är viktigt för en del att det ser fint ut utåt trots att ekonomin kanske inte tillåter det egentligen (Sofia). Att det lättare blir mycket struntprat på större anläggningar än i mindre har de tre informanterna en förförståelse om. I större stall blir pratet mellan individerna ytligare än i mindre (Sofia, Anna & Jenny). Det som mest diskuteras bakom ryggen på individerna i stallet är ofta vilken utrustning som innehavs och vilken hästras som ägs berättar Jenny i intervjun. Hon tillägger att de ämnena ofta tas upp då det är så viktigt för en del att det bara ska vara det bästa och dyrast utrustningen och en viss sorts hästras (Jenny).

8.4 Utrustningens betydelse

Utrustningen är en viktig del i hästvärlden innan var utrustningen mest en statussak men Jenny tycker att det mer och mer har övergått till en säkerhetsfråga. Det är fortfarande status till en viss del men nu prioriteras att säkerheten och hur väl utrustningen passar till hästen och ryttaren istället för att det bara ska vara av ett visst märke berättar Jenny i intervjun (Jenny). Även Sofia och Anna anser att utrustningen passar är det viktigaste och inte att det är något speciellt märke (Sofia & Anna). Anna säger att hon köper det som passar bäst till hästen och henne själv, hon är framför allt noga när det gäller sadeln då det är en så viktig del i ridningen. Det finns sadlar i alla sorters prisklasser och Anna väljer den som passar bäst och inte efter prislappen, skulle den som är billigare ligga bättre så skulle hon valt den sadeln även om den inte hade så fint märke som en annan sadel hade men som ligger sämre (Anna). Ska Jenny köpa ett par ridbyxor så köper hon hellre ett par för tusen kronor med detta för att de ska hålla bättre. Hon berättar även att hon skulle kunna köpa ett par ridbyxor på Ullared för att de är fina men tillägger att de inte håller så länge. I längden kan det vara billigare att lägga ner mer pengar på utrustningen just för att den oftast håller längre. Jenny tar upp ett exempel, att hon köper ett par ridstövlar för femhundra kronor så kanske de går i sönder efter ett år och måste då köpa nya varje år medan om hon köper ett par för tretusen så håller kanske de i mer än tio år och på så vis blir det ju billigare i det långa loppet (Jenny). Likaså Sofia köper märkesutrustning för kvalitets skull och inte på grund av att det är av ett speciellt märke för att försöka höja mig själv på något vis (Sofia). Alla vill väl ha fin utrustning säger Anna i intervjun och tillägger att om hon haft råd till att alltid handla de dyrare märkena så skulle hon gjort det. Hon jämför det med vanliga kläder och menar att det är roligare att ha en tröja från någon finare butik som inte alla har än att köpa en tröja på H&M som inte håller lika länge och flera andra har (Anna). Sofia tillägger dock att inte all märkesutrustning har bra kvalitet men det mesta har det och det finns ju en anledning till att det är dyrare (Sofia). Anna menar att alla nog skulle vilja ha det bästa om ekonomin tillät och fortsätter med att säga att hon mer än gärna bara skulle haft Kyra K kläder men att resurserna för det inte finns (Anna). I observationerna går det att finna att märket på utrustning har en viss betydelse. Detta fick jag fram under observationen då jag hörde ett samtal mellan två individer som stod och pratade om sina ridbyxor. Det pratades om att den ena tjejen hade lånat ett par ridbyxor av den andra tjejen. En av tjejerna säger att hon har den andre tjejens ridbyxor hemma. Den andra tjejen undrar då om det är hennes blåa ridbyxor. Samtalet mynnar sedan ut i en diskussion om ridbyxor. De diskuterar vilka sorters ridbyxor det har, det som var intressant i observationen var att när de pratade om några ridbyxor med märke så nämndes detta men om inte ridbyxorna var av något märke benämndes dem endast som till exempel blåa ridbyxor. Även observerades att var ridbyxorna slitna och sönder utan märke så skulle de slängas men att gamla märkes ridbyxor som gått sönder länge låg i garderoben och väntade på en lagning (Observation 1). Påpekandet av att någons utrustning är av ett visst märke har Sofia upplevt i ett av stallen hon haft sin häst uppstallad i. *”Det var en tjej som hade ett Kiefferträns och berättade nog vilket märke det var på det och vad det kostade, flera gånger varje dag hon var i stallet. Så ingen i stallet kunde undgå att veta vilket sorts träns hon hade och vad det kostade”* säger Sofia (Sofia). Alla de tre informanterna tar upp i sina intervjuer att de tror att det är viktigt för en del personer att ha märkesutrustning och att de ser ner på dem som har endast billig utrustning. De tillägger även att de tror att de som tycker det är väldigt viktigt med märkesutrustning och gärna berättar om sin dyra utrustning om och om igen känner ett behov att visa upp att de har god ekonomi. Alla tre är även överens om att det inte pratas så mycket utrustning i deras stall, det händer mest om någon köpt något nytt som det kommer upp i samtal (Sofia, Anna & Jenny) Sofia nämner att det kan bero på att de som har sina hästar där är aningen äldre och att hela fenomenet är åldersrelaterat (Sofia). Jenny tar upp i sin intervju att hon tycker sig se en skillnad hur viktigt det är med utrustningen mellan

hoppriyttare och dressyryyttare. Hon berättar att en del av de dressyryyttare hon känner är väldigt noga med att all utrustning ska matcha. På tävling kanske en hoppriyttare matchar något mer men tror att det kan bero på att dressyryttarna inte har så mycket att match, då de inte använder sig av så mycket utrustning under tävling. Däremot tycker sig Jenny kunna se hur noga dressyryttarna är med att matcha vid träningar. Allt ska vara i samma färg till exempel, blå tröja, blåa ridbyxor, blåa ridvantar, blått schabrak under sadeln och blåa benlindor på hästen medan de flesta hoppriyttare Jenny känner mest ser till att vara hela och rena på träningarna (Jenny).

8.5 Val av ridsports gren

Det är inte ett dugg viktigt att ifall en individ hoppar, rider dressyr eller rider i skogen så länge det finns en bara relation mellan ryttare och häst och att båda trivs med den som rids berättar Sofia när samtalet om de olika ridsports grenarna kommer på tal. Enligt henne spelar det ingen roll om en individ rider i skogen eller på en OS-bana så länge ryttaren har en god relation med sin häst och att båda trivs med samspelet (Sofia). Det viktigaste för valet av gren är att ryttare och häst tycker det är kul sen spelar det inte så stor roll vad som rids enligt Anna. Hon tror däremot att det finns de personer som ser ner på dem som enbart rider i skogen och säger att det viktigaste är att de är kul, är det inte kul så blir inte själva ridningen heller rolig (Anna). I intervjun säger Jenny att hon tycker att hoppning är roligast eftersom det är just den gren hon håller på med och att hon tycker dressyr är ganska tråkigt, men poängterar att för henne är det inte viktigt vad andra håller på med för gren men att det finns en förståelse om hur de olika ryttarna är i de olika grenarna (Jenny). Om en hoppriyttare står i ett stall där majoriteten är dressyryyttare så tror Sofia att risken är ganska stor att de som rider dressyr anser att hoppriyttaren mest rider omkring och tramsar och att hoppningen kan förstöra hästen. Det kan även vara på andra hållet, att hoppriyttarna tycker att de som rider dressyr är långsamma och tråkiga (Sofia). I ett stall med mestadels hoppriyttare, där Jenny har haft sin häst blev dressyryttarna kallade piff och puffarna. Det uttrycket hade uppkommit på grund av att hoppriyttarna tyckte de var så tråkiga och aldrig busade med sina hästar utan bara skulle rida i samlad form hela tiden. Precis som Sofia tar Jenny upp att dressyryttarna har tankar om hoppriyttarna. Dressyryttarna tycker ofta att vi inte gör något vettigt utan vi bara rider runt och tramsar. De menar att i hopptävlingar kan ett ekipage rida runt en hoppbana och det kan se ut hur som helst och ändå vinna (Jenny). Sofia tror inte enbart att det är själva grenen ifråga som anger en ryttares egenskaper utan att de också kommer utifrån de egna personligheterna som de olika ryttarna har. Att dem som håller på med dressyr är lite sega och mesiga medan personer som hoppar är det lite mer fart och fläkt i och att de är modigare (Sofia). Det pratas mycket träning och tävling i stallet som observeras och utifrån det går det att finna att det gärna påpekas vilken gren som ett ekipage rider. När det nämner att de ska träna så benämns grenen som ska tränas före i alla samtalen, exempel hoppträning eller dressyrträning (Observation 1 & 2). Även sades en kommentar under observationerna som tar upp att hoppriyttare tycker dressyryyttare är tråkiga. Under ett samtal om tävlingar så sades kommentaren ”*Usch, de tråkiga dressyrmänniskorna*” (Observation 1). Sofia påpekar att det finns andra grenar förutom dressyr och hoppning, bland annat de som rider Islandshästar, western och fälttävlan. Hon fortsätter med att de som rider fälttävlan lätt kan uppfattas som lite hafsiga, att de kan lite av allt men är befinner sig inte i toppen i någon av de olika grenarna, men nämner också att de ryttarna nog kan anses i hästmänniskors ögon som de modigaste, då det väldigt tufft ute i terrängen. Är det någon som berättar att de sysslar med en gren som inte är så vanlig, så som western, voltige och körning, så uppfattas det som lite häftigt och roligt eftersom det är nytt och inte pratas så ofta om (Sofia).

Det är viktigt att kombinera både dressyr och hoppning oavsett vilken gren av dem som rids mest. En dressyrhäst måste få sträcka ut och busa lite medan en hopphäst måste kunna smala sig och vara lydig, för att stimulera hästarna fullt ut.(Jenny).

8.6 Tävla

Bland de tre informanterna råder de något delade meningar om det är viktigt att tävla eller inte. Sofia anser inte att det är viktigt för henne personligen att tävla och tycker inte heller att det spelar någon roll om andra gör det eller inte. Sedan Sofia fick barn är hon glad om hon hinner rida överhuvudtaget men tillägger att om hon inte hade barn idag skulle nog tävlandet vara en viktig del för henne (Sofia). Anna vill tävla och träna på grund av att hon tycker att ridsporten kostar för mycket för att bara rida i skogen, hon säger att hon vill ha ut något utav all tid hon lägger ner. Många ser nog ner på dem som enbart rider i skogen men jag tycker att det är helt upp till var och en (Anna). Jennys tävlar för att hon tycker det är så otroligt kul. Hon anser att många som tävlar inte ser ner på dem som enbart rider i skogen men att de har svårt att förstå dem som inte vill tävla. En del tränar väldigt flitigt och träningarna går bra, då är det svårt att förstå varför de inte tävlar, men det finns ju så klart olika anledningar att en individ inte vill tävla (Jenny). Vid observationerna framgår att tävlingar är något viktigt för de flesta i det stallet. Det pratas mycket om tävlingar i stallet. Vilken tävling som kommer närmast, vilka som ska vara med mera. Det berättas även gärna gamla tävlingsmeriter från de yngre åren. Att tävlingar har stort fokus här kan även upptäckas genom att det inte enbart diskuteras ens egna tävlingar utan andra ryttare från andra stall är med i diskussionen. Det diskuteras om var de har tävlat, tävlingsresultat och hur eventuella problem kan lösas (Observation 1 & 2). Anna tar upp att det är lätt att få prestationsångest men tillägger att det väl är så inom alla sporter. Men anser att det är lite annorlunda att tävla med hästar då de är levande ting och allt kan hända. När det ska tävlas är det inte bara att ta en liten väska och åka iväg. Det finns så mycket runt omkring tävlandet som ska funka förutom att hålla reda på sig själv och fokusera på prestation. En ryttare behöver komma ihåg licenser, vaccinationsintyg för hästen, tider, mat, kläder, utrustning till hästen och något av det viktigaste, mat och vatten till hästen. För Anna kommer hästens välbefinnande i första hand. Vidare berättar Anna att en del ryttare endast ser hästen som ett tävlingsredskap och inte bryr sig så mycket om hästens välbefinnande. *"Min hästs välmående betyder allt för mig, han är ju en av mina bästa vänner"* säger Anna. Allt handlar inte om resultat menar hon och tillägger att hästen betyder så mycket för henne då en ryttare tillbringar så enormt med tid tillsammans med sin häst i allt arbete runt omkring ridning. I både vardagen, träningen och tävlingen är det två olika individer som ska klaffa med varandra, har en av individerna en dålig dag så påverkar det den andre parten. Anna anser att det är en påfrestning vid tävlingarna ibland, då hon kan fundera på vad andra ska tycka och tänka om hennes ridning och känner oro att bli fel bedömd av dem runt omkring. Eftersom dressyr är en bedömningsport så blir det alltid snack under tävlingarna. Anna menar att människorna som sitter och tittar dömer de olika ekipagen utan ibland att veta omständigheterna bakom varje ritt, det kan vara första gången någon i ekipaget tävlar eller det kanske har hänt något under resa till tävlingen (Anna).

Tävlingsplatserna i hoppning och dressyr ter sig olika. Under en av observationerna faller samtalet i stallet in på olika sorters tävlingar. Samtalet tar form när en specifik tävlingsplats diskuteras, om hur mysig och trevlig den är jämfört med andra tävlingsplatser som ofta är stela och perfektionistiska. Samtalet vidareutvecklas till att ta upp stämningen på de olika nivåerna i hopptävlingar. Det pratas om att på de lokala tävlingarna är stämningen gemytlig och alla är kompis med alla. När det däremot kommer till de regionala tävlingarna så uppfattas dem som att det är blodigt allvar och ingen kan vara vän med någon och sen finns det nationella där det återigen kommer en kompisanda, där alla är vän med alla och stämningen är gemytligt. Glipen är stor mellan de olika nivåerna. De två tjejerna som för

diskussionen säger att de gärna skulle hoppa över de regionala för att de andra nivåerna är trevligare (Observation 1). Anna tar upp i intervjun att hon gärna såg att det var lite gemytligare stämning på dressyr tävlingar. Det kan vara så att alla bara tittar på varandra och går förbi utan att hälsa trots de tillhör samma klubb (Anna).

8.7 Kunskap

”*Kunskap är makt*” är Sofias första tanke angående temat kunskap (Intervju 1). Att kunskap är makt påvisas i en av observationerna när ämnet kommer på tal. Några individer står och diskuterar varför en del personer byter häst så fort det inte funkar perfekt. De pratar om att de som gör så istället skaffa sig kunskap för att kunna lösa problemet. Om det kan lösa problemet så fås makt eftersom de inte behöver byta häst hela tiden (Observation 2). Kunskap ger status enligt Jenny och Anna (Anna & Jenny). Inom hästvärlden finns det så ofantligt med olik kunskap inom samma område. Olika individer tycker olika om samma saker, Anna tar upp litteratur som ett exempel och menar att om en individ läser fem olika böcker finner han/hon fem olika svar. Det är hela tiden olika budskap påpekar Anna (Anna). Vidare fortsätter Sofia att finns kunskapen hos en individ så finns även makten, har en individ ingen kunskap är det lätt för folk att sätta sig på en. Sofia menar att om en individ inte har kunskap, måste individen fråga om råd hela tiden och genom det hamnar individen längre ner i hierarkin. Individer undviker att hamna längst ner i hierarkin, för att de då får göra de jobben som ingen annan vill göra och det är ju något som alla individer vill undvika. Enligt Sofia så blir en individ som hamnar långt ner i hierarkin inte lika mycket värd, och individer strävar efter att vara en individ högt upp i hierarkin som andra ser upp till och är den som får mest uppmärksamhet. Det faller sig naturligt att en individ med kunskap får uppmärksamhet, vet någon att en person vet mycket om just det som individen vill ha svar på så frågar individen personen i fråga och på så vis kommer uppmärksamheten (Sofia). Jenny pratar om att många av de individer som pratar mest om sin kunskap ofta inte vet så mycket. Det finns en del besserwisser som tror att det är status att kunna en massa svåra ord och begrepp men som inte själv vet vad allt de säger betyder, utan tror att så länge det låter bra så är det väl accepterade som individer med kunskap. De som tror att de kan allt bara för att de kan en del begrepp och gärna använder sig av dem när de tilltalar andra individer, kan oftast inte förklara vad de menar om de skulle få frågan säger Jenny i intervjun (Jenny).

Alla individer har sin förebild för kunskap berättar Anna, och tar också upp att hennes förebild är hennes tränare då hon känner att hon har lösningen på problemen som kommer upp i ridningen och runt omkring hästen. Annas förebild är hennes tränare då hon besitter så mycket kunskap (Anna). Att födas in i hästkulturen är en fördel då kunskapen om området finns med redan som barn berättar Jenny. Hon berättar att det endast varit positivt för henne genom åren, då hennes mamma och pappa har haft förståelse för hennes intresse och alltid ställt upp. Hennes mamma har även fött upp de hästarna Jenny äger och skulle hon inte haft råd med så fina hästar utan henne. Däremot har Jenny fått uppfattningen om att alla som föds in i hästkulturen inte upplever det som något positivt. Flera gånger när hon red ponny träffade hon på individer som egentligen inte ville rida utan att deras föräldrar ville det. De som blivit tvingade att rida av sina föräldrar slutar ofta så fort de blir lite äldre, det tvånget har Jenny aldrig upplevt utan har velat rida av egen vilja. Numera har både Jenny och hennes mamma nytta av varandras kunskaper, genom åren har Jenny fått mer ridkunskaper än sin mamma medan hennes mamma har mer teoretiska kunskaper än henne. Jenny berättar att hon och hennes mamma hjälper varandra med respektive kunskaper (Jenny). Att det kan vara en fördel att födas in i hästkulturen visade sig även i observationerna. En tjej och hennes mamma befinner sig i stallet under observationen. Hennes mamma har följt med till stallet för att hjälpa till inför med hästen inför resan till träningen. När tjejens mamma får veta att jag är där för att observera stallet säger hon leende ”*Då kan du få studera hur mor och dotter relationen*

ser ut här, mammorna ger råd och döttrarna säger gör det och det” (Observation 1). När de som står och diskuterar om de individer som borde skaffa sig kunskap för problemet när allt inte klaffar med hästen istället för att byta häst pågår så framkommer även att de tjejerna som byter häst jämt ofta är tjejer som är infödda i hästkulturen. En kommentar som hörs beskriver det fenomenet väl ”/de som har föräldrar som både har hästtransport och pengar borde väl kunna köra iväg till en bra tränare som kan hjälpa dem” (Observation 2).

9. Analys

Syftet med uppsatsen är att fördjupa förståelsen för hur individer konstruerar och vidmakthåller habitus i interaktionen med andra individer. Fokus riktas mot stallet som social arena och mötesplats. Frågeställningen som är kopplad till syftet är:

Hur individen i interaktionen med andra individer i stallmiljön konstruerar och vidmakthåller sitt habitus? Resultatet kommer i detta avsnitt att analyseras utifrån syftet och frågeställningen utifrån Bourdieus fyra olika kapital; ekonomiskt kapital, kulturellt kapital, socialt kapital och symboliskt kapital och även utifrån begreppet habitus.

9.1 Ekonomiskt kapital

Vid studierna av stallet framkom att det finns många saker som kan tillhöra det ekonomiska kapitalet. Genom sin hästras, sin utrustning och så även valet av stall går det att visa sitt ekonomiska kapital. Att välja en viss hästras påvisar ofta också vad en individ vill ha ut av sin ridning. Är intresset dressyr så vill individen ha en häst med bra gångarter och är det hoppning som är valet av gren så väljs en hästras som har goda förutsättningar för det. En del raser väljs också bort på grund av vilket användningsområde hästen ska användas till, en del raser lämpar sig bättre för vissa grenar än andra. Att ha en dyr häst med fin härstamning är ett stort ekonomiskt kapital i hästkulturen. Att ha en häst som inte har något speciellt ursprung eller som är billig höjer inte individen i kapitalet. Individer som äger en häst som är något av ovanstående känner oro för hur andra ska ställa sig till det hon/han uppvisar som sitt kapital. Hästens utrustning är ett annat sätt att framhäva sitt ekonomiska kapital. Att utrustningen är av ett visst märke är inte viktigt för individen i stallet för att framhäva sin status. Det huvudsakliga syftet med utrustningen är att den passar och är säker. Det påpekas att utrustningen tidigare var mer av ett sätt att framhäva sitt ekonomiska kapital än det är idag. I intervjuerna tar informanterna upp att de gärna skulle ha all sin utrustning av dyra märken men att deras ekonomi inte tillåter det. Detta visar att utrustningen symboliserar en individs ekonomiska kapital genom att de som har ett gott ekonomiskt kapital har dyr utrustning och de som har lägre ekonomiskt kapital något billigare utrustning. En gemensam uppfattning är att de anser att de som har dyr märkesutrustning gärna vill påvisa det och att det kanske inte alltid handlar om att deras ekonomiska kapital symboliserar pengar. Det kan även hänföras till Bourdieus förklaring av det ekonomiska kapitalet, att i sociala relationer innefattar även alla föremål det ekonomiska kapitalet som kan vara av värde för erkännande och bekräftelse. Valet av stall kan också finnas under det ekonomiska kapitalet. Stallet går att applicera både under kapitalet som pengar och som ett föremål som ger ett erkännande inom hästkulturen. Att en individ kan visa ett starkt ekonomiskt kapital genom att ha hästen uppstallad i ett stall där stallhyrorna är höga eller att stallet anses ha hög status.

9.2 Kulturellt kapital

Det kulturella kapitalet inom hästkulturen kan anses vara när en individ föds in i hästraditioner. Individen skaffar sig enligt Bourdieu ett försprång i förhållande till dem som inte har hästraditionerna nedärvda. Individen som är infödd socialiseras in i hästkulturen och får inlärt begrepp och kunskap om fältet redan när det är små medan de som in har föds in i arvet får kämpa från grunden. Att inneha finkulturen i hästkulturen innebär att individen behärskar kulturens koder. Att kunna uppföra sig på rätt sätt vid tävlingar likaså i ett stall och säga de rätta sakerna, för att kunna få finkulturen måste individen lära sig detta i hemmet eller på fältet. De som lär sig det i hemmet har ett stort försprång och att de som inte är födda in i hästkulturen vid åldrande lättare ger upp om de inte lyckas med det som de kämpar för enligt Bourdieu. En av informanterna har fötts in i arvet av hästkulturen. Studeras hennes förutsättningar jämfört med dem som inte har fötts in arvet så har hon ett försprång. Informanten lärde sig tidigt att rida och lära sig begrepp i hästkulturen och fick hästkunskapen. De andra två informanterna har fått lära sig det mesta av sin hästkunskap efterhand då de redan vistades på fältet. Informanten som har fältet i arvet har fått en hel del gratis just genom sitt arv, att hon har kunnat äga hästar för mer än hennes ekonomiska kapital egentligen tillåter. Individernas föräldrar kan både höja och sänka dennes status i stallet. Har individen föräldrar som själv befinner sig inom hästkulturen kan individens status höjas vid deras närvaro på fältet, på grund av föräldrarnas kunskap. Har en individ däremot föräldrar som inte befinner sig i hästkulturen kan dennes status sänkas vid föräldrarnas närvaro på fältet, på grund av att föräldrarna inte besitter kunskap om fältet och säger och gör fel saker. En individ som föds in i hästkulturen blir en kulturbärare på ett annat sätt än dem som inte är det.

9.3 Socialt kapital

Det sociala kapitalet avgörs beroende på vem som en individ umgås med i stallet och vilka resurser som uppkommer på grund av att individen befinner sig i en grupp. Det kan visa sig genom att individen umgås med en person som anses ha hög status tack vare något av de olika kapitalen på fältet. Är en individ ny i ett stall och börjar umgås med de som har hög status i det stallet kan även den nya individen tillskrivas hög status för att han/hon befinner sig i gruppen som har det. Ett exempel på det kan vara att en hoppryttare kommer till ett stall där det finns flest hoppryttare och få dressyryttare. Individen börjar troligen umgås med hoppryttarna vilket faller sig naturligt på grund av intresset för gemensam gren. När individen tillhör gruppen så tillskrivs han/hon en viss status på grund av sitt gruppval. Bland hoppryttarna få individen samma status medan dressyryttarna inte tycker att individen har någon högre status eftersom han/hon tillhör gruppen hoppryttarna. Även valet av tränare kan tillskrivas som socialt kapital, då det kan vara status att träna för en viss tränare. Har en tränare ett rykte om sig att vara duktig kan deras elever få ett socialt kapital genom att träna för honom/henne. Individen får då resurser som kanske andra individer inte har. Att ha sin häst uppstallad i ett specifikt stall kan ge socialt kapital. I en av intervjuerna tar en informant upp detta och berättar att ett av stallarna precis utanför anläggning var populärt att ha sin häst i, då det ansågs som fint när tävlingsryttarna prioriterade det stallet. Om en individ då hade sin häst i det stallet så tillskrevs han/hon en viss status för att hästen stod i det stallet och ett starkt kapital. Skulle däremot en individ sätta sin häst i samma stall idag när stallet har tappat sin status så skulle individen få lägre status och ett inte lika starkt socialt kapital. Vilken status som en individ har beror på den dömande gruppens sociala kapital. Till exempel att äga ett halvblod i ett travarstall anses inte som status i travarstallet och det samma skulle ske om rollerna var omvända. Att få finnas med i en grupp i sig är ett socialt kapital, de som befinner sig i gruppen behandlas väl och får uppmärksamhet medan de som är utanför gruppen inte ägnas någon större uppmärksamhet. I en av observationerna framgick detta, då nästan alla i

den grupp som befann sig i stallet pratade med varandra och ägnades uppmärksamhet. Däremot var det en tjej som inte verkade vara med i den gruppen som fanns vid observationen av stallet, då hon skötte sig själv och inte var med i interaktionen. Vid ett senare tillfälle sågs den tjejen pratades med en annan individ som inte heller fanns med i den första gruppen vid observationen. Ett social kapital i stallet anses starkt beroende på vem som tillskriver det och i vilken del av fältet.

9.4 Symboliskt kapital

Det symboliska kapitalet ser olika ut beroende i vilket fält en individ befinner sig i. I hästkulturen är hästkunskap ett viktigt symboliskt kapital. Hästkunskapen är av stark symbolisk karaktär i det nämnda området men skulle inte vara ett symboliskt kapital i fotbollen eftersom hästkunskap inte anses viktigt för de som spelar fotboll. I intervjuerna framgick att hästkunskap var av symboliskt kapital och att det var status att ha kunskap och på så sätt får hästkunskapen ett värde. Även inom de olika grenarna kan de symboliska kapitalen se olika ut. En individ som tävlar i dressyr har inte något symboliskt kapital inom dressyren genom att kunna tävlingsreglementet för hoppning. Däremot skulle det vara ett starkt symboliskt kapital ifall det var en hoppryttare som kunde tävlingsreglementet för hoppning. Att inneha hästkunskap är även ett symboliskt kapital då individen framhäver sin status genom att få uppmärksamhet från andra individer och blir då tillskriven ett positivt värde av andra medlemmar i gruppen. Det uppkom i en av intervjuerna att informanten menar att finns kunskap hos en individ så finns också makt. Har en individ ingen hästkunskap i stallet är det lätt att de andra i stallet trycker ner den individen eftersom han/hon hela tiden måste fråga om råd när det gäller hästkulturen. Genom att fråga om råd ständigt underkastar sig individen sig makten. En av informanterna menar att om en individ inte har någon makt befinner individen sig långt ner i hierarkin och det inget någon individ strävar efter.

9.5 Habitus i stallet

Habitus utgörs av individernas handlingsmönster i stallet, de olika handlingsmönsterna är inlärd och gör att individen gör vissa specifika val som sedan leder reproducering i makthierarkin i stallet. I stallet kan habitus utgöras av ridsportsgren, hästras, val av utrustning och stall. Individens val utgörs även av en avsmak för andra grupper val. Med hjälp av habitus i de olika grupperna i stallet så skapas ett gemensamt sätt att se på stallet och hästkulturen. En hoppryttare anser att hoppning är roligast och tycker att dressyr är tråkigt. Att hoppryttaren tycker dressyr är tråkigt kan utgöras på grund av hennes habitus, eftersom habitus oftast leder till en avsmak för den motsatta gruppens val. För att upprätthålla sitt habitus menar Bourdieu att hoppryttaren då oftast väljer att sätta sig i situationer som bekräftar hans/hennes val och undviker situationer som ifrågasätter dem. I detta fall skulle det kunna innebära att hoppryttaren endast diskuterar om vilken ridsportsgrenar som är roligast, med individer som också har hoppning som sin gren då det finns ett gemensamt sätt att se på hoppning och de andra grenarna. För att inte behöva ifrågasätta sitt val så undviker hoppryttaren att diskutera de olika grenarna med en individ som inte har hoppning som sin gren. Hoppryttaren väljer även detta val för att kunna reproducera makthierarkin om att hoppning är roligare än till exempel dressyr. Även hästras, val av utrustning och stall är val som individen gjort utifrån sitt habitus och upprätthåller de valen likadant som i valet av gren.

10. Diskussion

Studiens syfte var att fördjupa för hur individer konstruerar och vidmakthåller habitus i interaktionen med andra individer. Fokus för studien var på stallet som social arena och mötesplats. Jag anser att studien har fyllt sitt syfte och att resultatet väl påvisar hur stallet ser ut som social arena och mötesplats. Studien visar även hur individerna konstruerar och vidmakthåller habitus genom att studera detta genom Bourdieus fyra olika kapital och genom habitus.

Efter att ha utfört denna studie har jag fått en klar bild av hur stallet som social arena egentligen fungerar. Trots att jag varit en del av hästkulturen i cirka tjugo år av mitt liv så har jag inte sett stallet ur denna synvinkel tidigare, jag har inte uppfattat att stallet är som ett litet samhälle som vilken social arena som helst. Det kan säkert bero på att den varit för nära in på mig innan och att när en individ befinner sig i ett område så nära in på, att det har utvecklats till en hel livsstil, inte reflekterar över det utan ser det som sker inom området som en del av vardagen. En förförståelse om stall- och hästkulturen fanns hos mig innan studiens början och min förförståelse har bekräftats i större delen av studien dock finns det undantag. Förförståelse som fanns om att det var ganska viktigt vilken hästras som ägs. I observationerna gick inte detta att se något av och i intervjuerna var informanterna positiva till alla hästraser men trots detta tyckte jag mig kunna se ett mönster som framkom i intervjuerna, att informanterna upplevt att travarna är mindre värda och att de inte direkt är välkomna någonstans. Min förförståelse bekräftades angående den Svenska varmlodiga travaren, att de har låg status i mångas ögon. Det är något det bör arbetas med inom hästkulturen, alla hästar ska vara lika värda enligt mig. Likaså bekräftades en annan förförståelse jag hade, att träning och tävling är viktigt inom hästsporten och att det finns många som ser ner på individer som inte tävlar. Däremot blev min förförståelse om att hästmänniskor tycker det är viktigt med märkesutrustning inte bekräftad. Jag trodde att resultatet skulle visa att utrustningen hade en större plats av interaktionen i stallet.

Valet att använda mig av en metodtriangulering anser jag vara bra då jag kunde studera stallet som social arena utifrån två olika upplevelser. Observationerna fick fram vad som egentligen sker i stallet. Med hjälp av de kvalitativa intervjuerna har jag fått fram tankar runt omkring de olika ämnena. Hade jag bara använt mig av observationer så hade jag missat viktig information angående valet av hästras, då detta var ett tema som alla informanterna hade mycket att berätta om och i observationerna framgick inget av vikt angående hästraser. Hade jag å andra sidan endast använt mig av intervjuer hade jag inte kunnat få en verklighets bild av hur det ser ut i stallet utan enbart skilda individers åsikter.

Det resultat som jag fick fram anser jag är tillförlitliga för min undersökning men undersökningen är inte generaliserbar för alla stall i Sverige, då ett stall inte kan motsvara alla stall som finns i Sverige. Resultatet är inte heller generaliserbart då resultatet kan ha påverkats av min förförståelse även om jag under hela studien haft den i bakhuvudet under undersökningen.

Mönster som jag tycker mig finna efter att studerat resultatet angående gemenskap i stallet är att gemenskap är något viktigt i stallet. Vännerna är av stor vikt för att trivas och känna att någon finns där i med - och motgångar. Även att individer som befinner sig i stallkulturen har mycket gemensamt och att föra en interaktion med andra individer väger tungt inom arenan. Valet av hästras har betydelse är ett annat mönster som jag kan se, speciellt viktigt är det att välja ras efter ändamål. Rider en individ dressyr så väljs en häst med bra gångarter och rids hoppning så väljs ras efter en god hoppförmåga. Det gick även att se ett mönster om att den Svenska varmlodiga travaren ofta ses ner på. Val av stall har idag inte så stor betydelse för individen utan det viktigaste är att häst och ägare trivs. Tidigare var det viktigare vilket stall som hästen stod uppstallad i, tendensen går dock fortfarande att finna men inte lika starkt. Ett annat mönster så gick att finna i resultatet är att tidigare hade

utrustningens märke högre betydelse för individens ekonomiska kapital, idag är det viktigare att utrustningen passar och att både häst och ägare trivs med den. Utrustningen är även idag mer vald utifrån säkerhet och för det är högre kvalitet. Ett visst mönster går även att påträffa när det gäller val av ridsportsgren. Det är inte av betydelse av vilken gren som väljs, däremot finns uppfattningar om olika egenskaper bland de olika grenarna. Enligt hoppryttare är dressyrryttare är tråkiga, sega och aldrig ”släpper loss”. Dressyrryttare tycker däremot att hoppryttare inte gör något vettigt med sin häst utan ”flänger” omkring. En uppfattning om fälttävlansryttare är att de inte är riktigt specialiserade på något utan kan lite av varje men ses även som vågliga då de rider terräng. Andra grenar som inte är lika vanligt förekommande anses som spännande och intressanta. Mönstret angående tävlande är att det är från individ till individ om det är viktigt att tävla. Uppfattningen om att en del individer ser ner på dem som inte gör det finns. Kunskap är viktigt inom stallkulturen, att inneha det är makt. Genom att besitta kunskap kan också individen komma längre upp i hierarkin.

Under uppsatsen gång uppkom nya idéer angående forskning kring ämnet. Det skulle vara intressant att utföra en större studie om stallet som social arena och då kanske använda sig av mer än ett stall för att kunna jämföra de olika stallen med varandra för att se om stallet som social arena skiljer sig mellan olika stall. Även skulle det vara intressant att jämföra två olika sorters stall; möjligen ett mindre och ett större stall, ett dressyrstall gentemot ett hoppstall. Detta för att se om det ger olika resultat. Studera stallet som social arena utifrån ett klass - eller makt perspektiv skulle kunna ge en intressant studie.

Att studera stallet som en social arena har varit både intressant och lärorikt då jag fått en del från min egen förförståelse bekräftad och en del av resultatet som fått fram har tagit andra vändningar än jag trodde.

Källförteckning

Litteratur

Bell, Judith. (2000. tredje upplagan, *Introduktion till forskningsmetodik*). (B. Nilsson övers.) Lund: Studentlitteratur.

Bourdieu, Pierre (2000). *Konstens regler- det litterära fältets uppkomst och struktur*. (J. Stierna övers.) Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.

Brante, Thomas, Andersen, Heine & Korsnes, Olav. (2001). *Sociologiskt lexikon*. Stockholm: Universitetsförlaget, Scandinavian University Press.

Bryman, Alan. (2001). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (B. Nilsson övers.) Oxford: University Press.

Giddens, Anthony. (2003). *Sociologi*. (B Nilsson övers.) Lund: Studentlitteratur.

Järvinen, Margaretha. (2000). "Pierre Bourdieu", I: Andersen Heine & Kaspersen Bo, (red.)Lund: Studentlitteratur.

May, Tim. (1997). *Samhällsvetenskaplig forskning*. (S. Andersson övers.) Buckingham: Open University Press.

Nikku, Nina. *Stallkulturen som arena för flickors identitetenskapande*. Sociologisk Forskning, nr 4 2005, s 29-34.

Kvale, Steiner. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (S-E. Torhell övers.) Narayana Press: studentlitteratur.

Svenning, Conny. (1999, tredje upplagan). *Metodboken* . Lund: Lorentz förlag.

Elektroniska källor

Hagen Eternell Eva, *Arabiska fullblodet*, www.aftonbladet.se (2007-04-26).

Hagen Eternell Eva, *Detta är dressyr- en presentation*, www.aftonbladet.se (2007-04-12, 2007-04-20).

Hagen Eternell Eva, *Detta är fälttävlan en presentation*, www.aftonbladet.se (2007-04-25).

Hagen Eternell Eva, *Detta är hoppning en presentation*, www.aftonbladet.se (2007-04-12, 2007-04-20).

Hagen Eternell Eva, *Detta är voltige- en presentation*, www.aftonbladet.se (2007-04-25).

Hagen Eternell Eva, *Engelska fullblodet*, www.aftonbladet.se (2007-04-26).

Hagen Eternell Eva, *Svenskt varmblod*, www.aftonbladet.se (2007-04-26).

Jordbruksverket - Djuravdelningen, *Djur & veterinär*, www.jordbruksverket.se, 2007-05-11 (2007-04-12).

Silfverberg Lotta. Travaraser och dess ursprung, www.ridtravare.com, 2004-03-02 (2007-04-26).

Svenska hästavelsförbundet, *Svenskt halvblod*, www.svehast.se, 1998-12-30 (2007-04-26).

Svenska Ridsportförbundet, *Dressyr*, www.ridsport.se, 2007-01-19 (2007-04-12, 2007-04-20).

Svenska Ridsportförbundet, *Hopning*, www.ridsport.se, 2004- 12- 07 (2007-04-12, 2007-04-20).

Svenska Ridsportförbundet, *Fälttävlan*, www.ridsport.se, 2004- 12- 13 (2007-04-25).

Svenska ridsportsförbundet, *Om hästen, visset du att...* www.ridsport.se, 2006-12-20 (2007-04-10, 2007-04- 12, 2007-04-27).

Svenska ridsportförbundet, *Voltige*, www.ridsport.se, 2007-01-19 (2007-04-25).